

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Késziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A helyzetről.

— Fővárosi levél. —

Budapest, november 24.

(y) Belpolitikai életünk latkörére sötét felleg borult; ezt bizony felesleges volna tagadni, hogy a rendkívül élesen kihegyezett helyzet tényleg csak azért oly zavaros, mert senki sem képes magának itéletet alkotni a legmérvadóbb tényező szándékairól.

Jó lesz röviden okozati összefüggésbe ecsetelni az eseményeket.

Hogy először is a legturcsább ügygyel végezzünk, kétségtelen ugyan, hogy Kossuth Ferencnek anagyvási hóborttal határos viselkedése és eljárása a politikai helyzetre semmiféle befolyással nincs, vagy ha van, e befolyás okvetlenül csak kedvező. Valóságos rágalom, és a politikai életnek teljes félreértése az, ha valaki azt hiszi, hogy a kormány eljárása a Kossuth-ügyben minden ízében és részében nem egyezett volna meg a korona nézetével. A király régi megállapodott tapasztalatával nagyon jól tudta és dicsőreleg helyeselte, hogy a kormánynak nem volt és nincs szándékában Kossuth Ferencből felesleges módon martirt csinálni. Azt ugyan a király épen oly kevéssé remélte, mint maga a kormány, hogy Kossuth Ferencz így gyorsan és alaposan lejárja magát, de egész fellépése, modora és nyilatkozatai után ítélve senki kétségbe nem lehetett az iránt, ami különben e la-

pok hasábjain is eléggé hangsúlyozva volt, hogy aránylag rövid idő múlva neveltség tárgyává lesz. Aki folyton csak a »szent atyját« emlegeti, és ily magas polcra beszél, akinek még annyi közjogi felfogása és tudása sincs, hogy pl. az 1867-es kiegyezést egyoldalulag lehetetlen megváltoztatni, hogy ennek megváltoztatásához, miután szerződés, a másik félnek is hozzá kell szólni, ily férfival — politikusként úgy sem lehet nevezni — komolyan szóba sem lehet állni; legjobb volna, ha már a házba kerülne, ott nagyon hamar elnémulna, ha volna bátorsága beszélni. Kossuth Ferencz Magyarországon teljesen kijátszotta szerepét.

Egyet azonban szívére vehetett volna Kossuth Ferencz. Ő bizonyos lelkesedéssel, sőt rajongással támogatta atyját Kossuth Lajost azon önzetlen hazafias törekvésében, hogy a szabadelvű egyházpolitikai javaslatokat a szélsőbaloldal is támogassa. Fel kell tenni Kossuth Ferenczről, mint európai magán művelt emberről, hogy ő ezen javaslatoknak létrejöttét és életbe léptetését tényleg kívánja és szükségesnek találja. Vajon nem gondolhatta volna-e meg azt, hogy ő teljesen felesleges, minden komoly célzat nélkül való, csak személyes hiúságát kielégítő körutazásával tán mégis fegyvert ad azok kezébe az udvar környezetében, a kik minden áron megakarnák akadályozni ezen szabadelvű intézmények életbeléptetését. Ha ő számba vehető magyar politikus

akart lenni, annyi érzékkel mégis csak kellett volna bírnia, hogy ha már nem tudja türtöztetni körutazgatási vágyát, legalább várta volna be az egyházpolitikai javaslatok legfelsőbb szentesítését; legalább nem utazott volna a legegészségtelenebb őszi időben.

Ennél különben aránytalanul fontosabb, sőt életbe vágóbb kérdés az, hogy hova fog fejlődni most a parlamenti helyzet.

Arról, hogy a három felterjesztett törvényjavaslat ne kapná meg a legfelsőbb szentesítést, józanesszettel szólni sem lehet. Ez annyira kizárt dolog, hogy kár arra még csak szót is vesztegetni. Minden képviselő jól tudja, hogy erre vonatkozólag még oly minisztertanácsból is van jegyzőkönyvi határozat, a melyen Ő Felsége elnökölt. Ő Felsége arra annyira nem gondol és nem gondolhatott soha, hogy e javaslatokat — midőn már előzetes hozzájárulását megadta — ne szentesítse — hogy p. o. Gödöllőn maga említette többeknek szóval, hogy ő a szentesítést Bécsben majd megadja.

Más viszonyok közt még az sem volna annyira feltűnő, hogy ha a király még tovább is hallogatná a szentesítést, mint a meddig már hallogatta. Tényleg november 1-én jutott a király a felterjesztett javaslatok birtokába. Ez ma tehát szorosán véve még csak három hét és a király máskor kis és nagy dolgokban 5—6 hétig is váratta a kormányt a szentesítéssel.

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

A „Széttépett Rózsalevelek“ből.

I.

Mellette álltam ottan
S az üde légen át,
Amint felé hajoltam,
Éreztem illatát.

Karom nyújtám feléje,
Csókom már ott terem...
De ő szemembe néze
S lemondtam hirtelen.

II.

Almodtam Róla éjjel,
Csodás nagy kék szemét:
E báj harcztát a kéjjel —
Láttam — s felébredék.

S abban a pillanatban
Eltűnt káprázatom;
Forró könyecsepp hivatlan
Perdült le arcomon

Pekry Károly.

A levél.

— Irta: Bite Pál. —

A csinos oszlopos ház, melyben V.-né lakott, egyike volt a belváros legkellemesebb fekvésű villáinak, gonddal ápolt virágos kerttel az elején s örökzöld fenyűkkel, melyeket erős vasrácszat védett az idegenektől.

A gyönyörűen rendezett színes gyepágyak között az év minden részében nyilott elrejtve egy-egy kis virág.

Egyébként csendes, szomorú volt ez a kényelmes urilak s olyan hatást gyakorolt az emberre, mint egy bezárt zárdapülete, melynek homályos kápolnájából a megtört, elrabol sziveknek egy-egy lemondást sutogó bus hangja verődik csak át a komor falakon.

V.-né, mióta fia, akit imádott, meghalt, egyedül leánya nevelésének szentelte életét, alig érintkezett a világgal.

Irma gyönyörűen fejlett igéző gyermek volt, nagy buzavirágok szemekkel, melyeknek mosolygó derüje megbűvölt mindenkit.

Karcsu alakja szép volt, tökéletes, mint egy istennő; aroza gyengéd, mint a legüdébb rózsalevél, melyen meglátszott az érzés minden árnyalata. Ejfekete haja mint sötét fától kiritette nyílt homlokát.

Mióta hazajött az intézetből, hol gyermekéveit töltötte, anyja s virágai közt omlott meg minden gondja; boldog volt ezeknek a társaságában s alig gondolt rá, hogy valaha körükből távozzék.

Ha anyja beszélt hozzá a napról, midőn

el kell hagynia annak a férfinak a kedvéért, akit megajándékoz szívével, olyan hihetetlenül rázta meg fejecskéjét.

— Nem, nem, anyácskám, én sohasem hagylak el téged.

Kora reggel, amint az első napsugár belopódzott szobájába, felugrott ágyából, gyorsan öltözött, hogy csokrot kössön a kis szalon asztalára, tudta anyja, mennyire fog örülni e meglepetésnek.

A függönyök mögé rejtőzve leste arcán a mosolyt, aztán odafutott hozzá, körülölelte nyakát.

Egy könyv lopódzott e pillanatban az anyja szemébe; hevesen, szorosán ölelte magához gyermekét; talán fiára gondolt, akit oly váratlanul szakítottak ki karjai közül, vagy leánya jövő boldogságán aggódott. Talál-e férfit, aki meg tudja becsülni ezt a szeplőtlen kedves gyermeket.

Maga mellé vonta a pamlagra, keze közé fogta bájos aroztát.

— Egy újsággal leplek meg kedves gyermekem, tudom, örömmel fogadod. Meghívást kaptunk a gazdatiszti bála s elviszlek oda tégedet is.

Szavának gyengéd remegése elárulta, hogy nehezen békült meg e gondolattal, hogy mennyi a ajtaját a nagy világ előtt, hogy bálakba járjon, ahol rangjához illő emberekkel találkozhat, de belátta, hogy leányát elzárva a világtól, szemrehányás nélkül nem tarthatja tovább.

Nem attól félt, hogy leánya nem fog fel-

Most azonban egészen másként áll a dolog!

Kivételes a helyzet, az ily óriási küzdelem után, mint a minő a polgári házaság feletti vita, ehhez hozzá véve azon különböző agitációkat és insinuációkat, a melyeket a fegyverekben nem válogató ultramontánizmus felhasználni nem átáll, s különösen tekintettel arra, hogy a szabadelvű párt ereje, önérzete, nyugalma és munkakedve nap-nap után fogy és végre szét kell, hogy foszolja, ha a bizonytalanságnak ily mérve és foka sokáig fenn marad, a korona ki nem vonhatja magát az alól, hogy minél hamarabb határozzon, mert másképp a kormány kénytelen azt következtetni, hogy ezen legfelsőbb elhatározás csak bizalom hiánya folytán késik és hogy akkor képtelen az ügyeket tovább vezetni.

Igazuk van azoknak is, a kik a leghatározottabban és a legeléesebben azt állítják, hogy illetlenség feltenni azt a királyról, hogy ő ilyen nem szokásos módon akarna szabadulni a kormánytól. Ha a királynak nincsen bizalma kormányához, ő bátran, sőt akkor még inkább szentesítheti a javaslatokat és egész röviden tudtára adhatja a kormánynak, hogy adja be lemondását.

Ha ez is áll, — pedig ez kétségtelesen áll — akkor tehát, miről van tulajdonképen szó?

Az a körülmény, hogy ezen kérdésre egyenes választ nem lehet adni, teszi a helyzetet súlyossá, érthetlenné. — Hisz még azt sem lehet mondani, hogy volna egy egyén, Wekerlén kívül, a kiról fel lehet tételni, hogy ő a jövő embere, a ki a kátyuból kivezet, azt pedig csak nem akarja senki komolyan feltenni, hogy Wekerle akárminő más viszonyok között tovább is vezetné az ügyeket. Ily körülmények között csak az kívánatos, hogy maga a kormány siettesse minél hamarabb a bonyolított helyzetnek megoldását, ha másként nem lehet, a kabinet, illetőleg a bizalmi kérdés felvetésével felfelé. Minden jel arra mutat, ha a kormány el van határozva e tekintetben a döntő lépést megtenni és valószínűleg a miniszterelnök a jövő hét elején fel megy Bécsbe, hogy in optima forma megmaradását az egyházi politikai javaslatoknak szentesítéséhez

kösse. — Egészen felesleges dolog volna most elmélkedni a felett, hogy mi fogna bekövetkezni, ha e kívánság még sem teljesebb; a rohamosan bekövetkező események ugyanis elsepernek minden okoskodást.

BELFÖLD.

Minisztertanács után tegnap közvetlenül a képviselőházi ülés után a háznak miniszteri szobájában. A minisztertanács délutáni ötödik óráig tartott tárgyat a képviselőháznak benyújtandó közgazdasági előterjesztések képezték. Kétségtelen, hogy foglalkozott a minisztertanács ezenkívül a politikai helyzettel is, mely a kormányelnök által a koronának teendő előterjesztés alapján valószínűleg már a jövő hét legelején okvetlenül tisztázottni fog.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —
Budapest, november 24.

Kezdeté délelőtt 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Josipovich Géza, Schóber Ernő, Hook.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Hieronymi Károly, Eötvös Loránd br, Lukács Béla, Festetics Andor gr., Szilágyi Dezső és Fejérváry Géza báró.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Veszter Imre interpellációt jelentett be Kossuth Ferencz politikai körutazása tárgyában.

A belügyi tárcza költségvetése.

A szüneti gyermektelep tételénél felszólalt

Dégen Gusztáv utal arra a humanus vállalkozásra, a melyet a szüneti gyermektelep egyesület kultivál. Egyben köszönetet mond a kormánynak azért a támogatásért, a melyben ezt az egyesületet részesítette. — Azzal, hogy a budget is gondoskodik az egyetéről, ez olyan erkölcsi támogatás, amelyet csak köszönettel fogad. (Helyeslés.)

A tételt megszavazták.

Az országos törvénytar tételénél,

Sima Ferencz alkalmat vesz magának arra, hogy kérdést intézzen a belügyminiszterhez a választási viszonyok rendezése tárgyában. A jelenlegi választási alap lejártá magát, s mert a népesedési viszonyok ma már egészen mások, mint voltak a még mindig érvényben

álló választási alap megalkotásakor. Kér erre nézve felvilágosítást. A tételt megegyeztetve.

Hieronymi Károly belügyminiszter kijelenti, hogy ha szükségét fogja látni abban az esetben novellaris uton fog intézkedni. (Helyeslés jobbfelől.)

A tételt megszavazták.

A karhatalmi tételnél

Serhán Miklós jelzi, hogy előbb azért nem szólott, mert várta, hogy a kormány nyilatkozzék előbb a nemzetiségi kérdésről. Mivel azonban a kormány nem nyilatkozott, most azonban a kérdéshez ő. Meggyőződése, hogy a mai állapotok tarthatatlanok. (Felkiáltások: Igaza van! Derűtség.) Ez pedig semmi egyébnek a következménye, mint a 67-óta váltakozó kormányok hatalmi törekvéseinek. Bevezetésül utal a 48-iki forradalomra, amelyben szülőék a dynastia mellett harcoltak. Ez igaz. Politikai hiba történtik mindenütt s a fut soha sem lehet az apáért a vádoltak padjára helyezni. Ezek a forradalmi idők elmúltak. Jött a mindenki által gyűlölt abszolútizmus és végül jött a kiegyezés, a béke ideje. Hogyan használták föl a liberális kormányok a békének ezt az idejét. Ugy, hogy ma ugyanazon haza fiai, mint halálos ellenfelek állanak egymással szemben. Lelplezik a budai honvéd-szobrot, a hol jelen kellett volna lenniök koronának, kormánynak, nemzetnek és nemzetiségeknek. Nem így volt, mivel a kormány jónak látta magát kivonni. Szerencsére a kormány nem a nemzet képviselője. És a magyar nemzettel a nemzetiségeknek nincs is bajuk, mert ők csak a kormánynyal állanak ellentétben. (Derűtség.) A belügyminiszter erdélyi útját teljes kudarcnak mondja, bár megengedi, hogy a minisztert ebben az utban nemes érzelmek és jóakarát vezették. De az eredmény beszél és azt mondja, hogy kudarc volt. A miniszter Erdélyben tüzzel-vassal fenyegetőzött, ahelyett, hogy a békét hirdette. Kimutatták mások már, hogy a bajok mellett ott van még az az ellenmondás, mely Hieronymi és Tisza Kálmán beszéde között van. Es bekövetkezik az az állapot, hogy nem a közkatona a generális előtt, hanem a generális reterál a közkatona előtt. De menjünk tovább. Hány nemzetiségi emberrel találkozott a miniszter Erdélyben. Es miféle információkat kapott? Senkivel és semmifélt. A helyett kompromittálta a kormányhatalmat és a békés megélhetést még inkább megehezítette. Inti a házat, hogy ne menjen e császári kormány után, amely csak még nagyobb bajokba viszi az országot. Nem fogadja el a tételt.

Hieronymi Károly belügyminiszter egész határozottan kijelenti, hogy ez a beszéd nem békét óhajtó beszéd, hanem konkolyt hintő, meghasonlást szító beszéd, amelyet eléggé elítélni nem lehet. Azonkívül ez a beszéd minden ízében téves, következtetéseiben igazságtalan. Nem az eddigi kormányok, nem a dualistikus forma az oka, hanem az a sok felfor-

tünni, inkább az adott gondot szívének, hogy az ünnepély mámore ki fogja ragadni előbbi egyszerű örömeinek osendes köréből, hol oly boldognak, gondtalannak látszott lenni. Irma inkább elfogult, szorongó érzéssel, mint örömmel fogadta a meglepetést, de megszokta, hogy anyja kívánsága parancs legyen előtte, mosolyogva egyezett meg akarataiba.

Erezték, sejtették mind a ketten, hogy nem sok boldogság vár rájuk a nagy világban.

Az anya gyengéd szeretettel, féltő anyai gondtal készítette elő leánya szívét, hogy elég erős legyen mosolyogva fogadni azokat a szenvedélyes szavakat, melyek alatt gyakran csak egy pillanatra fellobbanó érzéki vágy heve van elfátyolozva az örök imádat ködös fogalmával.

Imrát azonban éppen nem változtatta meg a nagy világ s mi érdekelt se találte szellemtelen emberek rajongó hódolatában, a kiélt, elfáradt arczokban.

S ha egy-egy szemtelen tekintet futotta végig tagjait, elpirult s szerette volna ott hagyni az egész fényes társaságot.

Egyetlen férfi volt, akit nem tudott felledni, egy fiatal gazdatiszt, H. . . Laczi.

Semmi se volt viseletében a nagy világban iskolázott modorból, egyszerű volt, kerülve a feltűnést, s szép férfias alakján komoly méltóság ömlött el. Mely tisztelettel, szinte anyai gyengédséggel beszélt Irmával, valahányszor egyedül voltak.

S mentül inkább tanulta megismerni az örömeiben is oly naiv kedves leányt, annál mélyebb rajongást érzett szívében iránta.

Nem tudott élni egy nap se, hogy ne lássa gyönyörű arczát, tisztá, ragyogó tekintetét, melyben visszarágyogott lelke ártatlanságának egész bűbája: hogy ne hallja édes, lágy szavát, melylyel oly kedvesen tudott csevegni minden apróságról.

Eg délután egyedül maradtak a virágos terrasz alatt. Valami bágyasztó, édes elfogultság vett erőt rajtuk, suttogó, leheletszerűvé vált a szó ajkukon, s a férfi érezte, hogy e pillanat határozó lesz egész élete felett.

Önkénytelenül esett térdre a leány előtt:

— Irma szeretem, szeretem lelkem egész indulatával. Oh, szóljon, csak egy szót, tudná-e viszonzni szerelmemet?

A leány arca lángpiros lett, elfordította fejét, hogy ne érezze a férfi tekintetének tüztét.

Aján maradt a szó, bent lángolt a szívében, átjárta egész valóját, lehunyta pillait, hogy elrejtse a feltörő könnyet szemében, odahajította fejét a férfi vállaira szerelemmel, bizalommal.

Valami jóleső, boldog érzés hatása alatt rebegte ajka: szeretlek. . .

A boldogság mintha gloriát vont volna Irma fejére s szépsége egész ragyogásában vette körül lényét.

Menyasszony volt s csak pár nap választotta meg el őket egymástól.

Könny lopózkodott szemébe, valahányszor anyjára gondolt, vádolta enszívét, fájt neki itthagynia a szerető jó anyát.

Fájó érzés szorította el az anya szívét is az elválás gondolatára, bár örömmel egyezett leánya boldogságába, hiszen oly férfit választott az, aki teljesen kiérdemelte nemes, tisztá jellemével, becsületes szívével leánya szerelmét.

Egy napon Irma levelet kapott. Azt hitte, valami rég feledett barátnő irt hozzá a fővárosból.

Fölbontotta, ez a néhány sor volt benne:

„Kedves Kisasszony!

A lapokból értesültem a meglepő hírről, hogy kegyed H. . . Laczi menyasszonya. Jövő boldogsága érdekében vagyok kénytelen e pillanatban felfedni egy titkot, mely bizonyosan ha kegyed és anyja tudomására jön előbb, nem lett volna menyasszonya annak az urnak.

1880-ban mint jogász jött bátyja a fővárosba s egy alkalommal lovagias ügye támadt H. . . Laczival. A sértés olyan természetű volt, hogy pisztolypárbajban kellett megállapodni a legsúlyosabb feltételek mellett. Es e párbaj után testvérét átlőtt szívvél vittük lakására.“

Kiváló tisztelettel

S. . . I. . .

fővárosi ügyvéd.

gató tendenczia, amit az elégedetlenség szítói táplálnak és szítanak. Es ennek következtében fajultak a viszonyok odáig, hogy most egész nyíltan fenyegetőznek az izgatók és fenyegetik egyenesen az alkotmányt. Na hát ez ellen aztán hozzá kellett nyulni a karhatalomhoz. Szerencsére nem kellett alkalmazni, de figyeztetésül és óvás okáért meg kell az erőt gyarapítani. (Helyeslés.) Ismételtén hangsúlyozza, hogy az államérdekeit meg fogja óvni tudni s azokat a becses tapasztalatokat, a melyeket Erdélyben szerzett, fogja tudni alkalmazni is. Nem azért ment Erdélybe, hogy meg tudja a román nemzeti komité dolgait és eszejárását; hiszen tudta ezt azelőtt is. — Azért sem, hogy a románok ünnepejék, amire nincs szüksége. Tapasztalni ment és ezt a ozéját elérte. (Zajos helyeslés.) Egyetlen kellemetlen tapasztalata volt: a midőn őt a magyarok tüntető szívesseggel fogadták, ez elég ok volt arra, hogy az oláhok tüntetőleg távol maradjanak. Hát ez az ő dolguk. De ebből a dologból sem von rossz következtetést magára az oláh nép egészére, mert ez csak az izgatók demonstrációja volt. Valaminthogy a hasonló beszédek sem rója a román nép zömének terhére, mert az nem oka, és mert abban Serbán teljesen izoláltan áll. (Zajos helyeslés és tetszés.) Kéri a tételt, amely ezzel a kérdéssel összekötésben nem áll, megszavazni. (Helyeslés.)

Horváth Béla szükségesnek tartja Serbánnál szemben a történelmi igazságot helyreállítani. Utal a történelemre s annak során a nemzetiségi törekvésekre és felkésekre, amelyekkel szemben a magyar nemzet mindenha lovagiasan viselkedett. Ugy viselkedett még a Hora és Kloska felkeléssel szemben is, a román népet magát azért sem tette felelőssé. De erről, megteszi Serbának azt a szívességet, nem beszél bővebben. (Zajos derűtség.) Miután a kormány erőlyen is lép fel a nemzetiségi izgatásokkal szemben, ellensúlyozza a sajátában elkövetett visszaéléseket is, azért bizalmát fejezi ki a kormány iránt. (Zajos helyeslés jobbfelől.)

Pázmány Dénes szerint a nemzetiségi kérdés nem pártkérdés. Minden államnak meg van a maga nemzetiségi kérdése s ezt példákkal igazolja. A nemzetiségi kérdés csak ott veszélyes, ahol azt szeparatistikus törekvésekkel hozzák kapcsolatba. Az oláhkérdésre térve ismerteti a liga működését, mely idegen pénzzel nem akar más, mint az összes oláhokat egy uralom alatt összpontosítani. Nem tartja veszedelmesnek a nemzetiségi kérdést, mert az állam ma olyan erős, hogy azon minden ilyen igyekezet megtörik. Annál inkább mert az igények, amelyek pl. az oláhok támogatásán, olyanok, amelyek a kritikát sem állják ki. Csak nem gondolják, hogy a 16 éves Románia az 1000 éves Magyarországot szét fogja rombolni. De egyébként is a románok, nevezetesen az izgatók, mert itt azokról lehet

Mintha villám sújtotta volna, kiesett kezéből a levél.

Egy pillanatig azt hitte, talán durva játékot tűznek vele.

— Ugy volt, úgy történt, hiszen anyja annyiszor beszélt róla.

Szédülni érezte fejét, odavánszorgott a pamlaghoz, hogy el ne essék.

— Gyilkos, ő a testvérem gyilkosa, oh Istenem! a szívem...

Egétő láz járta át tagjait s eszméletlenül terült el a szőnyegen.

Ugy hevert sokáig.

A nyitott ablakon beömlő hűvös őszi szél, a mely odaszórt mellé egy csomó megsárgult, megfionnyadt levelet, lassan magához térítette.

Megkísérlette, hogy fölkeljen, nem volt ereje, feje visszahanyatlott karjaira.

Az összegyűrt levél ott hevert még lábainál, megrémült tőle. Most minden, minden eszébe jutott.

Szeméi könnyekkel teltek meg, igyekezett összeszedni erejét, hogy anyja előtt eltitkolja a szörnyű valót.

Aztán lehuzta újjáról a fényes karika-gyűrűt, odatette a levél mellé, egy rózsaszínű borítékba zárta mind a kettőt s ráírta H... Laosi címét.

Arca nyugodt volt már, mintha barátónéjének válaszolna.

szó, olyan követelésekkel lépnek föl, hogy másutt kikacagnak. A bíróság előtt ügyvédek, volt tanárok azt mondják, hogy nem tudnak magyarul. Es a bíróság elég jószívű és elhiszi nekik. Szólót diákkorában egy skandalum alkalmával elfogták Berlinben többedmagától. A rendőrtisztviselőnek aztán azt magyarázták, hogy nem tudnak németül, csak magyarul. Erre a rendőrtisztviselő mindnyájukat becsukatta és 24 óráig megkoplaltatta. 24 órá után aztán mind folyékonyan beszéltek németül. (Derűtség.) Kellő és jogos szigor alkalmazása majd megtanítja azokat az urakat magyarul. Kérde tovább, van-e tudomása a miniszternek a november 28-i nagyszebeni gyűlésről, melyet a felosztott nemzeti komité összehívott? Tessék azokat az urakat egyszerűen elcsuktatni. Hasonlóképp intézkedjék, hogy jövőre ne lehessen behozni az izgató külföldi naptárakat. Nincs kifogása a nemzetiségi iskolák ellen, de irányukat, amely magyarellenos, nem szabad megtűrni. Es ha aztán zúgolódnának az izgatók, mutasson rá a kormány Európa többi országaira: sehol ilyen szabadságuk a nemzetiségeknek nincs. A tételt megszavazza, de egyben kéri a kormányt, járjon el erőlyesen.

Bessenyei Ferencz szólni óhajt, mert felelni akar egyben másban Serbának, másrészt pedig mert olyan területből való, a hol a románok többségben vannak. Serbán állításaival, a magyarok zsarnokságával szemben csak azt jegyezi meg, hogy e vád ellenében legjobb védelmeznek minket maguk a románok, akik nyelvben, egyházában és szokásaiban ugyanazok ma, akik voltak bejövételük alkalmával. A magyarok ha olyan nagyon zsarnokok lettek volna, rég megmagyarosították volna a románokat is. Es kár a szelid, becsületes románságot egy pár izgató miatt elítélni és még nagyobb rájuk, lelkük rajtuk, elvezni az izgatók azok a becsületes, jóra való román népnek a jóhiszeműségével visszaélnék. (Zajos helyeslés.) A tételt megszavazza.

Apponyi Albert gr. szintén azt tartja, hogy a román népet nem szabad összetéveszteni az izgatókkal, akik lelkiismeretlenek és akiket épen ezért teljes szigorral, a törvény teljes súlyával kell sújtani. (Helyeslés.) A nemzetiségek létezési jogát sürgeti Serbán csupán. Na hát ha valahol, ez nálunk megvan adva, de csak a nemzetiségnek és nem a nemzetnek, mert nemzet itt csak egy van, a magyar. (Helyeslés.) Az idegen beavatkozások nem nekünk, első sorban a románoknak van kárunkra, mert az idegen beavatkozással, idegen erkölcsi és anyagi erővel ellátott emberekkel tárgyalni lehetetlen és így rövideget a lelkiismeretlen izgatók első sorban a románokra hoznak. (Helyeslés.) Ami a külső hangulat osinálást illeti, az ránk legfőlebb mint európai közvélemény van hatással, de szükségesnek tartja, hogy a kormány a mesterségesen csinált hangulatot ellensúlyozza. Es ezen a téren közzönetet szavaz Pázmándynak, aki fáradhatatlanul buzgolkodott ebben az irányban. Megjegyezi, hogy ilyen kérdésekben nem lehet pártkülömbőség, mert államfelforgató tendenciákat nem tehet magáévá ebben az országban egyetlen párt sem. De az kétségtelen, hogy e magatartás egyedül jogosultsága mellett azért fenntarad még az, hogy a kormány eljárását kritikává tegyük. Ezt ő másuttal fogja megtenni. A tételt azonban megszavazza. (Helyeslés.)

Kubinyi Árpád szintén egyöntetű eljárást sürget. A tételt megszavazza.

Serbán Miklós félreértett szavait igazítja helyre. Felvilágosítást kért a minisztertől és nem kapott semmit.

Elnök figyelmezteti, hogy személyes kérdésben szóljon, mert egyben nincs joga.

Serbán Miklós kéri, engedjék meg, hogy beszéljen bővebben. (Egyhangulag megengedik.) A passivitas okát azt mondja, hogy a választási penszus nem egyenlő.

A tételt megszavazták és ezzel befejezték a belügyi tárca költségvetését.

Budapest, november 24. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Ülés végén Eötvös br. közökt. miniszter felelt Polonyi interpellációjára a primási javak bérbeadásáról. Kijelenti, hogy az interpelláció tárgyalanná vált. A mi a kath. autonómiát illeti, a kormány meg-

teszi erre nézve az előterjesztést a királynak s azután a további lépéseket is megteszi, bár a püsköki kar ellenzi az autonómiát a királyhoz intézett felterjesztésében. (Felkiáltások: Gyalázat! Nagy zaj!)

Polonyi a választ tudomásul veszi, s kijelenti, hogy megbotránkozva hallja a főpapság magatartását, kik a multkor még kérték, most meg nem akarják az autonómiát. — Szolgál bizonyítással arra, hogy korteskednek a kath. vallásalappal. Felhossa a fejérmegyei bérletet, melyet Nagy Sándor képviselő egy rokonának adtak, a ki később csödbe jutott. — Ilyen bérleteknél a kormánypárti képviselők nevével gyakran találkozunk, tehát mégis van kortesizük ezen bérleteknek, Perczel Dezső szintén pályázott egy ilyen bérletre.

Perczel Dezső kijelenti, hogy pályázott, de amint hallotta, hogy emiatt haragszanak, visszalépett. (Tetszés.)

Berzeviczy konstatálja, hogy Polonyi absolute semmit sem bizonyított.

Ezután következett volna Veszter interpellációja, ami a függetlenségi erőszakoskodására azonban a jövő hétre elmaradt.

IDÓJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 767.4 milliméter, délután 2 órakor 767.7 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 1.0, délután 2 órakor C° + 3.7. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor EK. 1. délután 2 órakor EK. 4. Felhőzet: reggel borult, havaz, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: csepegés.

Műkedvelői kör.

— Egy új egyesület. —

Arad, november 24.

Azon mozgalmat, mely Arad intelligens társadalmát egy műkedvelői kör keblében akarja egyesíteni a zene és egészséges társadalmi élet ápolására — siker koronázta. Amennyiben a kitett íveket — mint az alant közölt névsor is mutatja — már aláírták anynyian, hogy az alakulás megtörténhessék.

Igaz, hogy sok oly nevet nélkülözünk, melyeknek hivatottságuknál fogva onnan hiányoznia nem volna szabad, de reményünk van, hogy a még e hó folyamán megtörténendő alakulásig teljes számban üdvözölhetjük Arad társadalmi életének mindazon tényezőit, kik-től méltán elvárható, hogy ugy hatáskörük, mint tehetségük fogva tényleges részt vegyenek egészséges társadalmi viszonyok megteremtésében.

Tagokul — úgy pártoló, mint rendesek — jelentkeztek:

H o l g y e k: Antalfy Boriska, Avarffy Sára, Bach Judith, Bányai Anna, Barts nővérek, Bildhauer Julia, Bildhauer Valerin, Bing Aranka, Baros Jusztin, Deutsch Elza, Farkas Mariska, Fenyves Ignác, Fishser Irén, Fischer Szerena, Földes Lujza, Hohnheiser Erzsé, Hohnheiser Karolin, Kanász Elza, Kanász Irén, Klein Ida, Klein Emilia, Kneffel Juliska, Knothy Sarolta, Laubner Irén, Laubner Elza, Dr. Leitner Ernőné, Lengyel Erzsike, Leopold Rezsín, Leopold Zsigmondné, Leszkay Andrásné, Lötler Hermin, Ludigh Ilona, Dr. Lux Ubaldné, Mahler Aranka, Maunherz Annuska, Marek Sarolta, Mayer Angela Mayer Miksáné, Mitterné, Popovits Helén, báró Purczel Gizella, Raucher Erzsé, Révész Adolfné, Rozsnyay Etelka, Rozsnyay Ilonka, Rozsnyay Jolán, Robitsch Margit, Schreyer Emmi, Schreyer Nanetta, Dr. Schuster Henrikné, Schwarcz Zelma, Sonnleiterné, Spitzer Ida, Steinitzer Jeny, Stepniczka Juliska, Stepniczka Manoné, Sugár Jolán, Dr. Szilágyi Edéné, Tenner Antonia, Tenner Sarolta, Todl Elza, Tonos Irma, Walder Gyuláné, Winter Riza, Zubor Ella.

U r a k: Avarffy Géza, Assael Zsigmond, Dr. Bakos Endre, Barna Izsó, Dr. Barabás Béla, Baudics Virgil, Bejczy Árpád, Beck Alajos, Biedermann Károly, Boer János, Bonts Aurél, Dr. Bonts Gyula, Brankovits György, Dr. Bund Árpád, Dr. Csapky István, Cziráky Márton, Deák Szilárd, B. Demkó

Géza, B. Demkó László, Dr. Deutsch Ignátz, Doroghy Béla, Dr. Dozza János, Édes Elemér. Cs. Endes Dániel, Faragó István, Faragó Ödön, Fekete József, B. Fekete Árpád, Friedmana Ignátz, Fodor Zsigmond, Göndöcs István, Gruber Ernő, Handl József, Hady Ferencz, Hehs Vilmos, Dr. Hermann Gyula, Hohlóy István, Horváth Elemér, Horváth Lipót (Világos), Höszi Jakab, Hrabowszky Lajos, Illés László, Dr. Kapdebó János, Kárácz Aladár, Klein Henrik, Klein Sándor, Koller János, Komlói Sándor, Kresztics Arzén, Kristyóri János, ifj. Krón Kálmán, Laday Antal, Dr. Lengyel Sándor, Leszkay András, Dr. Lux Ubald Maffey Géza, Marossi Miklós, Matuschik Márton, May János, Meszlényi Antal dr., Molnár Géza, Morgenstern Gyula, Nikolics Sándor, Ocsónyky Gusztáv, Pálmai Lajos dr., Papp Lajos, Polonyi Jenő dr., Pramer Elemér, Rausch Kálmán, Reich Jakab, Reisinger Sándor, Révész Adolf dr., Réthy Viktor, Ringisen Ernő, Ritt Gyula, Rozsnyay Kálmán, Salacz Desső, Sarlot N., Schmiedt József, Schreiber Vilmos, dr., Schreier Hary, Schor Lajos, Schrott György, Schwab Manó, Schwab Victor, Schwartz Jenő dr., Simon Jenő, Somló Armand dr., Steinitzer Károly, Stepniczka Manó, Szende Tivadar dr., Sziráki Pál, Tabakovits Emil, Taraba Sándor, Tedeschi Viktor, Tóth Béla, Tretyler Andor dr., Urschitz Lipót, Wagner József, Vangyel Géza, Weig Adolf, Werner Miksa dr., Vledényi Károly, Weidenfeld István, Westmann Gyula, Wiener Gyula dr., Wittmann Károly, Zsigmond Soma.

A szinagzatonak esetről esetre való beleegezése mellett szives közreműködésüket megígérték a következő művésznők és művészek:

Angyal Ilka, Delli Emma, Novák Irén, Rónaszéky G.-né, Sugár Aranka, Balassa Jenő, Bihari Akos, Foriss Pista, Fenyvessi Emil, Gaál Gyula, Hunyadi József, Mezei Mihály, Rónaszéki Gusztáv, Szendrei Mihály.

Előjegyzéseket még e hó folyamán elfogadnak: Demkó Géza, Kapdebó Kálmán dr., Kristyóri János, Rausch Kálmán, Salacz Desső, Somló Armand dr. urak.

A slöjd Aradon.

Arad, november 24.

Néhány év óta mind sürűbben halljuk emlegetni a „slöjd“-öt, melynek jelentősége és ozélya felől azonban — dacára e szó gyakori felhangzásának — a közönség kevésbé van tájékoztatva, s így szükségesnek találjuk elmondani mindazt, a mit róla tudunk s ami nemcsak a szó értelmét deríti fel és magyarázza meg, hanem annak ozéliját is megvilágítja.

A slöjd svéd szónak magyar értelme: kézügyesítési oktatás.

Svédország a szülőhelye az oktatás ezen legujabban alkalmazott eszközének. Ozélya: az elemi, polgári és középiskolába járó gyermekek testi és értelmi nevelését előmozdítani akként, hogy azok bizonyos tárgyakat jól, szépen, csinosan és tetszetős formában elkészíteni tudhassák s a háztartásban, vagy azonkívül is értékesithessék.

A tanulás oly időre esik, a midőn iskolai rendszer tanulmányaikkal már elkészültek, tehát szabad idővel rendelkeznek, s így érvényesítik azon angol közmondást: a z i d ő p é n z.

Az itt szük keretben vázoltakból is kitűnik a slöjd fontossága, mivel a gyermek önmagát fegyelmezi, saját értelmét fejleszti és szellemi erőit mivel akkor, a midőn szabad idejét nemcsak szép, hanem hasznos dolgokra fordítja.

A „slöjd“-munkát kiterjed kerton, fa és fém tárgyak készítésére. Az első nyújtja az alapvetést. Itt ébred fel a munkakedv, ez fejleszti és ápolja az esztétikai érzéket s kedveli meg a hasznos foglalkozást.

A kerton munkálatok alapvető foglalkozás lévén, kiterjeszthetők már a 6 éves gyermekekre, kik jó kedvvel, örömmel s igazi élvezettel hajtogatják, metszik s állítják össze a csinosnál csinosabb papír alakokat.

A fa- és fémmunkálatok már nagyobb fizikai erőt feltételeznek s így ezek csak serdültebb koru gyermekeknek való. Ezek már fűrészelnek, vésnek, gyalulnak, esztergálnak s megfelelő ügyességet képesek kifejteni.

Tévedne azonban az, aki azt gondolná, hogy a slöjd belekontarkodik az asztalos, esztergályos, vagy más iparba. — Legkevésbé sincs ezen tendenciája, sőt bizonyos tekintetben azt czélozza, hogy az ipar terére lépő, vagy ezen pályára készülő gyermekek oly kézügyességre tegyenek szert, amely az általa választandó mesterséget könnyű és gyors megtanulását teszi lehetővé.

Azonban dacára annak, hogy a slöjd csak előkészít bizonyos pályákra, hosszabbidei kiképezés mellett oly ügyességet és jártasságot nyújt, amelynek alapján az is, aki közhivatalt tölt be, szabad üres óráit a legkellemesebben töltheti el. Sőt a hivatali büroból fáradtan hazatérő szellemi munkát feloldó a slöjd, s a legkedvesebb szórakozást nyújtja, igazi pihenéssel szolgál.

A nevelés-oktatás ezen újabb eszköze már Budapest, Pozsony, Sopron és Debreczen városok egyes iskoláiban, sőt nálunk is az ágost. ev. felekezeti iskolába be van vezetve természetesen egyelőre kísérletként.

Az Aradvidéki Tanítóegylet aradi fiókbizottsága behatóan foglalkozott a slöjd meghonosításának kérdésével s annak egy állandó, szűkebbkörű albizottsága vezetése mellett egy póttanfolyamot akar rendezni még a jelen szorgalmi idő alatt, s ha a szükséges felszerelés költségeit a magas kormány rendelkezésére bocsátja, a tanfolyam új év után azonnal meg is nyílik, sőt kísérlet képen a közési iskolák egyes osztályaiba is be fog vezetni.

Megjegyezzük még, hogy az oktatás sem a tanítókra, sem a növendékekre nem lesz kötelező. Saját tetszésére lesz bízva mindenkinek a slöjd megtanulása épen úgy, mintha valamely szülő festészetre, hegedűre, zongorára, fuvolára, vagy más művészeti tárgyra akarná gyermekét megtanítani.

RÉBUSZ.

Az „Aradvidéki Tanítóegylet“ aradi fiókbizottságának albizottsága tegnap délután tartotta László János elnökletele alatt a kézügyesítési tanfolyam előkészítése tárgyában első ülést az egylet hivatalos helyiségében. A bizottság, melynek tagjai: Brusch Alajos, Csik János, Balázs Ferencz és Szilágyi György, mindenek előtt abban állapodott meg, hogy mitféle eszközök és költségek lennének beszerzendők a tanfolyam számára. László F. bizottsági elnök által e tárgyban tett előterjesztés szerint, minthogy a tanfolyamra 15 tag jelentkezett, szükséges volna 7 kettős gyalupad, 15 fűrés, 15 véső, 15 fűrő, stb. a fa-munkálatokhoz, akarton munkálatokhoz különféle papiranyagok, a melyeknek összege 300 frtba kerül. A költség előirányzat elfogadása után a bizottság elhatározta, hogy a jelzett költségek fedezésére felterjesztést intéz a kormányhoz, kérvén jó akaró támogatását. Végül a bizottság elhatározta, hogy a tanfolyamot december 1-én d. u. 4 órakor megnyitja.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— November 25. —

Hőstüvelyés. — Jelentékeny csapadék nélkül.

A szerelmes szabó.

— Az áruló czérnaszál. —

Vége is, miért ne lehetne egy szabó is szerelmes?

Ezen kérdés után kijelenthetjük, hogy igen is lehetnek, sőt vannak szabók, kiknek mellénye alatt nem idegen az az érzelem, a melyet a költeményfőrcszelő pótták „szerelmeknek“ neveznek.

Történt, hogy egy szabó (nevezsük őt Fipsznek) belehaborodott a szomszédja feleségébe, dacára ama ismeretes tizparancsolati — paragrafusnak, mely különbeni fegyházbüntetéssel sújtja azt a valakit, a ki a más feleségét, vagy akár az ökrét is kivanja.

Fipsz ur nemcsak megkivánta a szomszédja feleségét, de tüvel, czérnával, ollóval és minden szabósági ingredientálval azon működött, hogy rokonérmelmekre hangolja a csinos asszonykát.

Ha a maga sárkánya (értsd: felesége) áltávozott hazulról, nyomban a szomszédban termett és igyekezett a szomszédasszony szívét a magával összefércelni.

A napokban Fipsz ur javában csapta a levét a szomszédban, mikor visszatérő hitestársának hangját hallja a kerítésen keresztül.

Fipszné kardos asszony lévén, Fipsz urat a vaczogó-láz fogta el a kritikus pillanatban és egy elhatározó ugrással kiugrott a folyosóra és onnan a maga szobájába.

A bosszúálló Istenek azonban úgy akarták, hogy a kritikus ugrás következtében Fipsz ur zsebéből egy tekerces czérna potyogjon ki, mely amíg egyrészt a szomszéd asszonykát ajtájában megakadt, másrészt meg összefüggésben maradt a Fipsz ur zsebével is s így egy áruló czérnaszál jelzé a bűnnek ama utját, melyen Fipsz ur a tilosba tévedt.

Fipszné nemsoká várattott magára s így Fipsz urnak sem észrevenni, sem elszakítani nem volt ideje az áruló fonalat.

Fipszné éleslátás előbb csendes, majd dörögdelmes káromkodással vett tudomást az Ariadne fonaláról, melyen haladva, előbb a szomszéd asszonyt tipázta meg, azután a férje urat döngette el olyaténképpen, hogy Fipsz ur ágybadült és lázálmában folyton csak czérnát érez a nyaka köré tekerőzni.

HIREK.

November 25. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Katalin. — Protestáns naptár: Katalin. — Izraelita naptár: S. Wajere. — Görög-keleti naptár (november 13.): Kris. A nap két 7 óra 3 perczkor, nyugszik 3 óra 59 perczkor.

November 26. Hétfő. Róm. kath. naptár: Konrád. — Protestáns naptár: Konrád. — Görög-keleti naptár (november 14.): Fülöp. — A nap két 7 óra 3 perczkor, nyugszik 3 óra 59 perczkor.

Szabadságharcol emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsönykönyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
<i>Budapest felé indul:</i>	<i>Budapest felől érkezik:</i>
Nagyvárad reggel 5.18	Vv. Csabáról reggel 9.10
Szolnokig d. u. 3.56	Nagyvárad este 8.42
Gyóronat reggel 8.20	Személyvonat reggel 8.10
Személyvonat d. e. 11.30	Személyvonat d. u. 8.55
Személyvonat este 9.45	Gyóronat este 6.55
<i>Erdély felé:</i>	<i>Erdély felől:</i>
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 7.—
Soborsinig d. u. 2.30	Gyóronat d. e. 8.10
Személyvonat d. u. 4.30	Személyvonat d. e. 11.—
Gyóronat este 7.05	Személyvonat este 8.55
<i>Temesvár felé:</i>	<i>Temesvár felől:</i>
Vegyesvonat reggel 6.20	Személyvonat d. e. 10.48
Vegyesvonat d. e. 11.35	Vegyesvonat d. u. 8.44
Személyvonat d. u. 5.—	Vegyesvonat este 10.56
<i>Szeged felé:</i>	<i>Szeged felől:</i>
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.50
Személyvonat d. e. 9.—	Személyvonat este 6.45
Vegyesvonat d. u. 4.20	Személyvonat este 10.—
<i>Gurahonca felé:</i>	<i>Gurahonca felől:</i>
Személyvonat reggel 6.40	Személyvonat reggel 8.—
Személyvonat d. u. 5.28	Személyvonat este 6.50
Vegyesvonat d. u. 12.30	Vegyesvonat d. e. 11.48

Alkotmányos küzdelem.

— A mai városatyaválasztás. —

A harmadik kerület választópolgárai ma élni fognak törvényadta jogaikkal, s valakit a törvényhatóságba választanak, ki érdekeiket legméltóbban képviseli. Hogy a győztes ki lesz, azt majd csak ma délután négy órakor lehet megtudni, mikor a választás eredményét kihirdetik.

A két jelölt, Rákóczy Zoltán vasúti főmérnök és Bózsi György építész, körülbelül egyenlő sánsszal várja a vérvéltői háboru eredményét. A választás elnöke Remete F. Károly, ennek helyettese Tedesch Viktor lesz. A szavazás reggel kilenc órakor veszi kezdetét, s annak helyéül a kapu-utcai elemi iskola van kijelölve. A jegyző Vannay Gyula, az ügyeletes rendőrtiszt Rámer István hadnagy. A választás eredménye elé az egész kerület polgársága nagy érdeklődéssel tekint.

Felhívás

a III-ik kerület választó polgáraihoz!

A III-ik kerület számos választó polgára egy minden politikai párttól független körte alakított, a mely kor azon célt tűzte ki maga elé, hogy a városi törvényhatósági bizottságba olyan polgárokat választ, a kik egyedül Arad városa és a III-ik kerület érdekeit kép-

viselik. Ezen kör senkinek sem fogja politikai meggyőződését érinteni, s tetteiben nem fogja vezérelni sem politikai, sem nemzetiségi vagy vallási kérdés, hanem egyedül Arad város és a III-ik kerület érdekeit fogja mindenkor szem előtt tartani.

Éppen azért teljes bizalommal kérjük tisztelt választó polgártársainkat, tömörüljenek pártkülömbőség nélkül a kibontott zászló alá, s Rákóczy Zoltán derék polgártársunkat a törvényhatósági bizottságba beválasztani szíveskedjenek. Biztosítjuk tisztelt választó polgártársainkat arról, hogy Rákóczy Zoltán ugy szakértelmével mint minden politikai párttól független működésével méltóan fogja szeretett városunk és kerületünk érdekeit szolgálni.

A választás ma reggel 9 órakor kezdődik a kapa-utcai leányiskolában s tart bezárólag d. u. 4 óráig. Aradon, 1894. évi november hó 25-ikén. A „III-ik kerületi választó polgárok köre“ elnöksége.

Nyilatkozat.

Az „Arad és Vidéke“ tegnapi számában az állítatik, hogy Hunold János fejsze utcai vendéglőjében 150 polgár Bozsik Györgyöt jelölte a III-ik kerület bizottsági tagjának. Félreértések kikerülése véget ezenel kinyilatkoztatjuk, hogy ezen összejövetelel jelölről, de legkevésbé Bozsik György jelöltetéséről szó sem volt.

Arad 1894. évi november hó 24-én.

Több III-ik kerületi választó polgár.

— Az „Aradi Nyomdatársaság“ feleit értesítjük, hogy mindazon sürgős munkákra nézve, melyek a *vasárnapi munkaszünetből* kifolyólag vasárnap végezhetők, értekezhetni Varga Józsefnél, a nyomdatársaság üzletvezetőjénél (*Kiss Ernő-utca 4. szám.*)

— Személyi hír. Sarlot Domokos, Arad város közbeesülésben álló főkapitánya, mint részvétellel értesültünk, gyenkéliked s e miatt ágyát kénytelen őrizni. Allapota azonban nem ad aggodalomra okot.

— A hivatalos lapból. A király Biró Vilmos máramaroszigeti törvényszéki birót a szejedi ítélőtáblához bírónak nevezte ki.

— Magas vendégek Aradmegyében. Van Aradmegyének egy társadalmi élete is eleven, csinos városkája, Kis-Jenő, a hol József főherczegnek nagy kiterjedésű birtoka van, melyet a népszerű, a legmagyarabb főherczeg fiával együtt az év minden szakában fel szokott keresni, különösen pedig a vadászati idény alatt. Es a főherczegek szives örömetst jönnek a kies birtokra, hol gyorsan mulnak a napok, órák s a hol valóságos rajongó szeretettel veszi körül a lakosság a főherczeget s annak derék fiait. Olykor egy-egy magas vendéget is hoznak Kis-Jenőre s áldozva a sportnak, fáradhatlanul úzik a birtokon szép számban található vadakat. Mint levelezünk írja, Kis-Jenőn december hó 10-én nagy vadászat lesz amely több napra van tervezve. — Részt vesznek rajta József Ágost és László főherczegek, továbbá Lipót bajor herczeg, Thurn-Taxis herczeg és valószínűleg Ferencz Ferdinánd trónörökös is. Az említettek kivül még több illusztris vendég jön az ifju főherczegek látogatására. Az idei évben Kisjenő és környékén igen nagy a vadállomány, rehelhető tehát, hogy a magas vendégek kitünően fogják tölteni az időt. Kisjenő és Erdőhegy községek lakossága már most nagy előkészületeket tesz a trónörökös, a főherczegek s ezek illusztris vendégeinek méltó fogadtatására. A vadászatra a környékből és Aradról is többen hivatalosak lesznek.

— A csatornázási akadályok, melyek a Kossuth-utczában az ejektor felállításával együtt felmerültek, most már csaknem telje-

sen el vannak hártva. A lesüppedt házakat megbecsülték, s azoknak csak teljesen lakatlan részét fogják lebontani. A többit az angolok becsértékben kifizetik. A munkálatok most már nyugodtan folynak, s remélhető, hogy a Kossuth-utczai ejektor hamar elkészül. A Thököly-terre tervezett ejektor alkatrészei már megérkeztek, s a helyszinén láthatók.

A csatornázási mizériakkal kapcsolatban egy érdekes dolgot említhetünk meg, mely a tanács tegnapi ülésén került szóba. A Hughes és Lancaster cég ugyanis beadványt intézett a tanácshoz, melyben körülményesen megírja azokat a süppedéseket, házrepedéseket, kitelepitéseket s egyéb bajokat, melyek a Kossuth és Magyar-utczák összeszőgellésénél levő ejektor készítése körül már eddig előfordultak. Az angolok kijelentik, hogy készséggel megtérítenek mindennemű kárt, a mit maga a munkálat okoz, azonban azokért a károkért, miket a hatósági közegek, nevezetesen a rendőrök, az ő előleges tudtok nélkül elkövetnek, nem vállalnak felelősséget, sem pedig kártérítést nem hajlandók adni.

Hivatkoznak, Mányaé Kossuth-utczai hentesüzletére, a mely üzletet a rendőrök kitelepítettek a nélkül, hogy erről őket értesítették volna. A kitelepítés olyanformán történt meg, hogy a berendezési tárgyakat, állványokat stb. összetörték, a húst pedig bepiszkolták a lázas munkában, mintha az épület a ledőlés veszélyében lett volna, noha az még ma is áll s egyetlen repedés sem mutatkozik a falakon. Ha nekik tudomásuk lett volna a kitelepítésről, aztők szépen, rendben megtették volna, a nélkül, hogy kárt okozzanak. Kérik tehát az angol vállalkozók a tanácsot, hogy hasonló esetekben a hatósági intézkedésekről őket is rögtön értesítsék érdekeik megóvása szempontjából, mert bennök meg van a jó akarat az általuk okozott károkat illendően megtéríteni, de a hatósági közegek által okozott kárért nem szavatolnak.

A tanács jogosnak, méltányosnak találta az angol vállalkozók kérelmét s utasítást adott a kapitányi hivatalnak, hogy ezentul, ha szükséges lesz, a kérelem szem előtt tartásával járjon el a kitelepítéseknél.

— Ezredgyakorlat a zádorlakai gyepen. Homályos szürkület borongott még az égen, a hópolyhek a közelgő tél első hírnökei, lassu egyhangusággal szállingóztak a magasból, lucskos, nedves sár az utcákon, mikor a 33-ik gyalogezred legénysége kivonult a zádorlakai mezőre. Század gyakorlatokat, majd zászlóalj s végre az egész legénység koncentrállásával ezredgyakorlatokat tartottak. Vesszős őrnagy vezénylete s felügyelete alatt, melynek végétével a zene hangja mellett eldélírozott az egész ezred az őrnagy előtt, ki a látottak felett megelégedését fejezte ki. A gyakorlatok végétével az ezred 12 órakor visszatért a várba.

— Az első hó. Enekéljük meg tehát a tél beköszönésének első látható jelét, a havat. Tegnapi reggel, a mint kitekintettünk az ablakunkon, azt a sajátságos felfedezést tettük, hogy a házak fedele, az aszfalt, az utca közepe, a fák, az emberek, egyszóval, hogy minden fehér s hogy a levegőben sűrűn repkednek a finom, jegecses pihék. Ez így tartott délig. Azután kisütött a nap, felmelegült a levegő, a házak fedele, az aszfalt, az utca közepe, a fák feketék lettek s a levegőben nem repkedett többé a finom, jegecses pihe. Nem is maradt egyéb hirmondó az első hóból, csak sár és nedvesség.

— Ujenczok vizsgája. A „császár“ új katonái, kiket az öreg bakák oszondárosan eddig csak „zöld fültű bundások“-nak szólítottak, ha ugyan szigoru feljebbvalói érzetük tudatában maradt idejük s kedvük egy kis enyelgésre is, nemsokára „kivénülnek“ ebből a sokat megtérítélt állapotból. A nyolcz hét, mely alatt a kiképzés nehéz torturáján kell keresztülmenniük, immár vége felé közelg. Hej! de keser-

ves egy idő is volt ez! Hány nehéz sóhaj, na meg hány nekieresztett keserű káromkodással is kellett a szegény bakának könnyíteni magán, hogy meg ne átkozza ezt az egész, rosszul berendezett világot. De most már vége közelg ennek is. Csak még egy vizsga, melyen tudásáról be kell számolnia s aztán szebb napok derülnek felette is. A jövő hét valamelyik napján, szerda vagy csütörtök lesz ez a nagy nap, mely után az aradi önkénytesek az iskolába vonulnak, hol elméleti tudásukat kell kiképezniük a tizti rang elnyerésért, az „infanteristák“ pedig a századnál folytatják, természetesen most már kevesebb nehézséggel s fáradtsággal az exerciziózást.

— A vallási türelmesség fényes példáját írja nekünk az aradmegyei Szemlak községből ottani levelezőnk. Az említett községben f. hó 21-én elhunyt Hrig Károly gyógyszerésznek négy és fél éves fiauskája, a ki — mint atyja — evangélikus vallásu volt. A kis ficska hült tetemeit négy előkelő fiatal ember vitte ki a temetőbe, ezek közül egy gör. keleti román, három pedig izraelita vallásu. Ugyan mit szólnak ehhez Zichy gróf uraimék?!

— Megszökött agitátor. Albini Szeptim, a nagyszabeni oláh nemzeti párt bizottságának volt főtitkára, ki a memorandumpörben 2 és fél évi börtönre ítéltetett, jobbnak találta a martiromságról lemondani. A jeles férfit Oláhországba szökött, a hová mint a román lapok ujságolják, már szerencsésen meg is érkezett.

— A serum Aradon. Behring dr. világhírű difteritisz elleni gyógyszerét már a magánosok is kezdik hozatni. Mint értesültünk a drága orvosságból egy aradi tisztviselő tegnap nyolcz óráig kapott kézhez a serumot gyártó cégétől.

— Vörösmarty-ünnepeit rendez ma délelőtt 10 órakor az aradi kir. főgymnázium ifjuságának Petőfi-önképzőköre a Lyceum diástermében. A műsor itt következők:

1. Előki megnyitó és ünnepi beszéd; irta és felolvassa: Lengyel István, gymn. VIII. o. növ. 2. „Deák induló“ Es alkalomra szerezte Kertay Ede tanár; előadja az ifjusági senekar.
3. „Vörösmarty Mihályhoz“ óda: irta Wechsler Imre gymn. VIII. o. növ. felolvassa Lengyel István gymn. VIII. o. növ. 4. Magyarépdalok I. Előadja az ifjusági senekar.
5. „A holló“ Poé Edgártól; szavalja Telescu György, gymn. VIII. o. növ. 6. Ridley Cohne „Concert“. Quartett; előadják: Krausz Vilmos Schattelas Miksa, Winter Frigyes gymn. VII. o. és Polgár Jenő, gymn. VI. o. növ. 7. „A vén cigány“; allegoria; irta és felolvassa Farkas Béla, gymn. VIII. o. növ. 8. Magyarépdalok II. Előadja az ifjusági senekar.
9. „Vörösmarty hattyudala“ aesthetikai méltatás; irta és felolvassa Telescu György, gymn. VIII. o. t. 10. „Salamon“ Vörösmartytól szavalja Spiroch Lajos, gymn. VII. o. s. 11. „Pintyőke“ Idyll. Előadja az ifjusági senekar.

— Katonai hír. Babó Zoltán 8-ik honvédelmi bizottsági tagjának hadnagy katonai szolgálatának teljesítése után a honvédség kötelékéből elbocsátott.

— Bezárt iskolák. Borossebesen írja levelezőnk — a kanyaró járványos betegség a gyermekek között olyan vehemensül lépett fel, hogy e miatt Paradeys Lajos főszolgabíró az összes iskolákat bezáratta.

— A szegényügyi bizottság tegnap délután 3 órakor ülést tartott, a melyen mintegy 20 segélyre szorult szegényember folyamodványát intézte el.

— Ormos Péter kir. tanácsos, Arad vármegye nyug. alispánja koszoru-megváltás ozimén 15 frtot adott át dr. Teibisz Károly kir. tanácsos temesvári polgármesternek a szegény iskolák gyermekek felruházatása költségeire.

— Névmagyarosítás. Scheinberger Béla aradi lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel „Salgó“-ra magyarosította.

— Háztulajdonosok kérelme. Az arad-mezőhegyesi élővizcsatornába betorkoló utcák, nevezetesen a Dezső-, Holtmaros- és Edelspacher-utcák háztulajdonosai és lakói több ízben kérték már a mérnöki hivatalt, hogy az említett utcákban összegyűlemlő belvizek levezetéséről gondoskodják. A tanács most utasította a mér-

női tisztséget, hogy a levezetésekre készítse el a szükséges terveket.

— **Megfutamadott tolvajok.** Az aradi állomás mellett kurtiosi uti átjárónál tegnap éjjel észrevette az őr, hogy két, gyanúsak látszó ember egy nagy ládát ozipel. Reájuk kiáltott, mire a tolvajok elmenekültek s a zsákmányt otthagyták. Az őr felvitte a ládát a rendőrséghez, s hol felbontották s találtak benne mintegy 200 forint értékű elegáns fehérneműt. Hogy kié, nem tudják, ismeretlenek a tettesek is.

— **Világosságot kérnek.** Pernyáva városrész Mihály-, Miklós- Demeter-, György- és még több utcájának, lakói azon kérelemmel fordultak a hatóságokhoz, hogy utcáikban 36 petróleum-lámpát állíttasson fel. A tanács elhatározta, hogy a kérelemnek helyet ad s azt fokoztatva teljesíti. A Szent István-utca lakói azt kérelmezik, hogy a petróleum-lámpáikat gázvilágítással cseréltesse fel a hatóság. A kérvény további intézkedés végett kiadott a mérnöki hivatalnak.

— **Dohánybevéltő napszámósokról.** A földmívelésügyi miniszter leiratilag értesítette Arad város tanácsát, hogy a dohánybevéltő hivatali napszámósok nem kötelesek belépni a kerületi betegsegélyző pénztárakba. Ezen elvi kijelentés itt nálunk egy rég húzódó vitás ügynek adott befejezést.

— **Szenvedélyes vadász.** Jurás András, kertés-topliczai lakos szenvedélyes vadász s ép ezen szenvedélye csábította a lopásra. Az ő puskája ugyanis az utóbbi időben gyakran csütörtököt mondott, s mert Ilovanyecz Pál ugyanottani lakos, vadász társa gyakran évelődött vele rossz puskája miatt, ellopta Ilovanyecz puskáját s municzió beszerzése céljából 20 forintot is. Csakhogy most meg ez a manipulációja mondott csütörtököt s Jurás András a dutyiba került.

— **Kalendárium-tolvajok.** Eddig csak kalendárium csinálók ismertünk, most már vannak kalendárium tolvajok is. Az éjjel Krausz Paulin Deák Ferencz-utcai könyvkereskedésnek kirakatát feltörték s abból 10 forint 68 kr. értékű naptárt elloptak. A tolvajokat keresi a rendőrség.

— **Sacharjin a nyilvánosság előtt.** Mikor a császár meghalt, a moszkvaiak elkecserevedve beszéltek Sacharjin tanárról, akit felelőssé akartak tenni Sándor császár haláláért. Azt is beszéltek, hogy a moszkvai diákok meg fogják akadályozni, hogy Sacharjin tagja maradjon a moszkvai egyetemnek. Ezek a hírek tuzostak. Sacharjin e hónap 16-án megkezdte előadásait és a termet zsúfolásig megtöltő diákok tüntetés helyét tapssal és éljenzéssel fogadták. Mikor a csend helyreállt, röviden nyilatkozott a császár betegségéről, s melyet ő már kezdetben gyógyíthatatlannak jelentett ki.

— **Olyan állásu emberről,** mint a császár volt, nem szabad tisenen fecsegni. Nekem pedig bocsássanak meg, hogy olyan izgatott és nyomott hangulatban vagyok.

E szavaknál hangja reszketett s elhagyta a termet, majd kis várta vissza, keresztet vetett és megkezdte előadását.

— **Elmarasztalt kanonok.** Három év előtt történt, hogy Rill L. János a szegvárdi római katolikus hitközség pénztárosa, hivatalos helyiségében fölakasztotta magát. A pénztárost rossz lelkiismerete kergette a halálba, mert az öngyilkossága után tartott vizsgálatból kitűnt, hogy Rill beszédte az egyházi adót, s relek adókönyvecskéjében nyugtázta is az összeget, de a naplóba és főkönyvbe nem vezette be. A pénztárost a hitközség elnökének, Hannu Gábornak kellett volna ellenőrizni, de ő annyira bizott Rillben, hogy soha sem tartott vizsgálatot, hanem csak bejelentette évről-évre a hitközségi tanácsnak, hogy a pénztár rendben van. A sikkasztási ügy, melybe a tanfelügyelő, sőt a belügyminiszter is beleszólt, nagy port vert föl annak idején. A pécsi szentszék azonban csak most hozta meg az ítéletet, mely Hannu Gábor, volt szegvárdi hitközségi elnököt, mint pécsi kanonokot marasztalta el az elsikkasztott 2900 forint megtérítésében. Az

ítéletet csütörtökön hirdették ki a szegvárdi tanács plénuma előtt.

— **Utját állotta a lokomotivnak.** Borzalmas jelenetnek voltak tanui tegnap a pozsonymegyei Szent-Györgyön áthaladó vonat utasai. A sineken egy fiatal ember állt, merészen bevarva a feléje robogó lokomotivot. A vonatvezető azt hitte, hogy öngyilkos akar lenni, de beírte azzal, hogy intett a pályán öngyilkosnak. De a fiatal ember csak nem mozdult. A következő pillanatban a lokomotiv elkapta a szerencsétlent, de csodálatos módon nem tiporta agyon, hanem a magaslatról az árokba lökte. Az utasok rémülve látták, mint bukdácsol a véres test a mélységbe. A segítségére sietett emberek eszméletlen állapotban találták az ifjút, a kinek neve Fangi Mihály és 19 éves. A lokomotiv elszakította a jobb karját. A szerencsétlent a pozsonyi kórházba szállították.

— **Színház és bicikli.** A bécsi Raismund színház igazgatósága elhatározta, hogy a színházban külön bicikli-szint építtet azok számára a kik kerékpáron jönnek a színházba. Ilyen új fajta garderober Amerikában már rég óta divik, s hol a templomok mellett tágas színek vannak az ajtatoskodók biciklijei számára.

— **Az olaszországi földrengés.** Az elmúlt nap újra földrengés háborgatta Itáliát. Milazóban hosszabb időközökben kis lökéseket éreztek, robaj kíséretében. A földrengés központjával a lipari szigeteket tekintik. A lakosság az éjjelt még mindig a szabadban tölti. Gallé királyi biztos meglátogatta Bagnarat, Pelegrinot, Sant'Eufemiát, Sinopolit és San Prokopit. E helységek, Bagnara kivételével, romhalmazzal kepeznek. Hogy a betegségek terjedésének elejét vegyék, a halottakat még egyszer el kell temetni. Sok helyen elégtelenített hullák és leszagzott testrészek fekszenek a földön. A királyi biztos mindenütt pénzügyi osztott szét. A szerencsétlenség igen nagy, 50,000 emberről kell gondoskodni.

— **A vásárhelyi zendülés utóhangjai.** A hőmező-vásárhelyi szocialista zendülés aktái felkerültek a szegedi királyi ítéletábrára, melynek büntető tanácsa a napokban foglalkozott a szenzációs és jogi szempontból is kiválóan érdekes bűnpere. Szanthó Kovács János és a zendülésben ténylegesen részt vett 65 társa bonyodalmas bűnpere Széles Elek királyi táblai bíró referálta s a büntető tanács minden változás nélkül helyben hagyta a királyi törvényszék első fokú vádhatározatát. Minthogy az örültséget szimuláló szocialista-vezér, még mindig vizsgálati fogságban van, valószínű, hogy tovább nem felebbezik, már a vádhatározatot s a nagy érdeklődést keltő társadalmi szempontból is kiválóan fontos bűntény vég tárgyalását, még december hónap folyamán megtartják.

— **Nyilvános köszönet.** Az aradi dalegylet' áldozatkész pártoló tagja Réthy Lipót ur azon alkalomból, hogy névünnepe előtt az egyelet működő kara figyelmének s ragaszkodásá ak jeléül szerenáddal tisztelte meg — az egyelet pénztára javára husz forintot volt szives adományozni, melyért ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja az aradi dalegylet' elnöksége.

— **Köszönet.** Dr. Remetey Fülöp Károly ügyvéd ur, a polgári iskola hivatalos látogatója, mint eddig minden évben, ugy az dém is tíz forintot adott a szegény tanulóknak segélyezésére. Fogadjon iskolánk nemcsak a pártfogója ezen jótéteményeért mindnyájunk hálás köszönetét. Arad, 1894. november 24. A polgári iskola nevében: Szöllősi Károly, igazgató.

— **Pályázatok.** Birói állásra az egri törvényszéknél 2 hét alatt; irnoki állásra a kőcsői törvényszéknél 4 hét alatt; aljegyzői állásra a miskolci járásbírósnál 2 hét alatt; aljegyzői állásra a lippai járásbírósnál 2 hét alatt; jegyzői állásra az oravicza-bányai járásbírósnál 2 hét alatt.

GYÁSZROVAT.

† Farkas János, egy széles körökben ismert, agg polgár elhunytáról vettük őszinte részvételt az alábbi gyászjelentést: Özv. Farkas Jánosné szül. Hesz Augustia és gyermekei: Farkas Ernő és neje szül. Tichy Józsa, gyermekeik: Gusztó, Poldi, Vilma, Clotild és Mariska; —

Farkas Győző és neje szül. Vezelényi Mariska: Farkas János és neje szül. Hegedüs Boriska és leányuk Boriska, a maguk és számos rokonaik nevében is fájdalmas szívvel tudatják a felejtethetlen férj, édes atya, após, nagyatya, rokon és barát, Farkas Jánosnak 1894. november hó 24-én hajnali 1/4 órakor, életének 66-ik s boldog házasságának 43-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai november hó 25-én d. u. 3 1/2 órakor fogtak Fő-ut 41. számú házból a helybeli közsírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő gyászmise áldozat pedig f. hó 27-én, d. e. 9 órakor fog a helybeli t. Minorita-atyák szent-egyházában az egek Urának bemutatni. Aldás emlékére! Arad, 1894. évi november 24.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

A Kölcsey egyesület felolvasása.

A Kölcsey egyesület a jövő pénteken, november 30-án kezdi meg a felolvasásait melyeket december és január hónapokra tűzött ki. Összesen hat felolvasás lesz, melyek az alábbi műsor szerint ép oly jól fogják a közreműködést szolgálni, mint változatosságukkal az érdeklődést felkölteni. A közreműködők közt a társadalom minden köre képviselve van. Ezek közül a színtársulat néhány kedvelt tagjának részvétele különösen hozzájárul a Kölcsey-egyesület felolvasó estéinek érdekességéhez.

Hogy ezen az egész aradi társadalom összehozására hivatott felolvasások mindenki számára könnyen hozzáférhetővé legyenek, az egyesület ezuttal igen olcsó belépti díjakat szabott meg. Hiszi, hogy a közönség tömeges részvétele így is lehetővé teszi, hogy a közművelődés fillérei szaporodjanak. A helyárák következők lesznek:

Személyjegy egy felolvasásra 30 kr.

Személyjegy az összes felolvasásokra 1 forint 50 kr.

Családjegy az összes felolvasásokra 3 forint.

Diákjegy a karzaton egy felolvasásra 10 krajczár.

Diákjegy a karzaton az összes felolvasásokra 50 krajczár.

A jegyek előre válthatók ifju Klein Mór és Révész Nándor könyvkereskedésében. A felolvasások mindig a városháza nagy termében délután ötöd fél órától lesznek.

A részletes műsora hat estére a következő:

November 30.

1. Szondy Béla: A magyar királynék Arad város történetében.

2. Mágosy Ida ének száma, songorán kiséri Schonthal Gyula.

3. Herczeg Ferencz novelláját felolvassa Fenyvesi Emil.

December 15.

1. Brankovics György felolvasása egy elbeszélést.

2. Dancs Ferencz, Krüger István, Máday Mátyas és Brusch Alajos alkalmi zenénekgyesben magyar népdalokat adnak elő.

3. Delli Emma monolog előadása.

December 29.

1. Kara Győző felolvasása a bossorkánypörökről.

2. Tones Aranka énekszám, songorán kiséri Hőszly Jakab.

3. Somogyi Gyula satiráját előadja Balassa Jenő.

Január 5.

1. Haszlinger Ferencz felolvasása: Horatius szocializmus ellen csimmel.

2. Avarffy Sarolta hegedűjátéka. Előadja Mozart trióját.

3. Novák Irén monolog előadása „Férjhez menjek-e?” csimmel.

Január 12.

1. **Staubert** József fizikai előadása a molekuláris erőkről.
2. **Angyal** Ilka szavalata.
3. **Robitsek** Margit zongorajátéka.

Január 19.

1. **Murai** Károly emlékbeszéde **Iványi** Odőnről, felolvassa **Csószy** Imre.
2. **Rónaszéky** Gusztáv felolvasása.
3. **R. Réthy** Laura énekszámja. Előadja **Barna** Izsó dalait, ki zongorán kíséri.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi Kölcsey Dalkör működő tagjai közül mintegy 25-en s a közönség köréből is többen rándultak át tegnap Csabára, hogy a dalkörnek ottani estélyén részt vegyenek. Az estély — mint levelezőnk távirja — kitűnően sikerült. A színház zsufolásig megtelt s dalárdánk nagy elismerésben részesült, úgy a műkedvelők is. A hangversenyt táncz követte. A tiszta jövedelemből az a rész, mely a Kölcsey Dalkörnek jutott, körülbelül 150 ft.

(=) Az „aradi dalegylet“ ma tartja meg kiváló gonddal pártoló tagjai tiszteletére rendezett és tánczvizsgálommal egybekötött dalestélyét a színházi épületben levő Michl-féle „Központi“ vendéglobi nagyteremben. A sikerültnek ígérkező estély iránti általános érdeklődést legfényesebben igazolja azon körülmény, hogy a belépti jegyekből jelentékeny mennyiség már elkelt, dacára annak, hogy czimzett meghívók szét nem küldettek. A gazdag tartalmu válogatott műsor ujdonságai között különös figyelmet érdemel a „Talpra magyar“ dal, melyet az egyet karnagyának **Schreyer** Harry urnak ügyes vezetése mellett kitűnően ad elő a működő kar. Felemlítésre méltó még azon körülmény is, hogy az egyet legutóbb volt karnagya **Nagy Sándor** ur is ellátogat Makóról volt aradi dalárai meghívása folytán a dalestélyre, melyen a még általa tanított s a műsorba felvett néhány énekdarab az ő vezetése alatt fog előadni. A mulatság élvezetes lesz, azért melegen ajánlható mindazok figyelmébe, kik táncznak s dalnak kedvelői. A műsor után táncz lesz. Az estély kezdete 8 órakor. Belépti-díj személyenként 1 korona. A meghívó falragaszok utján van közzétéve.

(=) **Postások tánczvizsgálma.** Mint bennünket **Temesvárról** értesítenek, az ottani postatávirda tisztikar körében élénk mozgalom indult meg az irányban, hogy a farsang folyama alatt egy nagyobb szabású tánczestély rendezessék, melyre úgy a város mint a környékbeli intelligencia nagyrésze hivatalos lenne. A tombolával egybekötött tánczestély jövedelmét e derék tisztikar egy igazán szép és valóban nemes czélú jótékony alapjává illetőleg annak gyarapítására óhajtja fordítani. A mulatságra az aradi posta-távirda hivatalnokok közül is többen átmennek.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.**A színház műsora:**

- November 25. (Vasárnap) Délután: A madarász, operette. Este: Gróf Monte Christo, dráma.
November 26. (Hétfő) Szókimondó asszony-ság, színmű, (harmadszor).
November 27. (Kedd) Kis molnárné, operette.
November 28. (Szerda) A becsület, színmű.
November 29. (Csütörtök) Az egér, vígjáték.
November 30. (Péntek) Uff király, operette.
December 1. (Szombat) Szókimondó asszony-ság, színmű, (negyedszer).
December 2. (Vasárnap) Délután: Tiszteletos ur keszervel. Este: Liliomfi.

* **Ki lesz jövőre a primadonna?** Sok találgatásra adott okot a színházlátogató körökben legutóbb az a kérdés, ki lesz jövőre Aradon az operette-primadonna? A találgatásokra az szolgáló okul, hogy — hir szerint — **R. Réthy** Laura asszony, színházunk e szép hangu primadonnája, **Leszka** y társulatától meg készült válni. Ezekre a találgatásokra most már mi biztos hírrel szolgálhatunk. Mint ugyanis legbeavatottabb forrásból értesülünk, **R. Réthy** Laura asszony továbbra is megmarad az aradiszintársulat kötelékében, a mennyiben tegnap újlag aláírta **Leszka** yhoz a szerződést. Azt hisz-

szük, ezt a hirt szívesen fogja venni a közönség, mert **R. Réthy** Laura asszonynál kitűnőbb primadonna ezidő szerint aligha van.

* **A szókimondó asszonyság** tegnap került másodszer színe s ismét zajos sikert aratott. Elénken hat a közönségre az ujdonság szokatlan hangja s tarka-barka, lazán összefüggő eseménye. **Delli** Emma, aki egy szép koszorut kapott, ezuttal is kitűnő **Katrin** volt s megérdemelte a tehetségének szóló tapsvihart a darab többi szereplővel együtt, kikről a premier alkalmával megemlékeztünk.

* **Lewinski** József os. és kir. udvari színész, az elismert nevű művész, ma, vasárnap délután 5 órakor a **Krispin**-teremben felolvasást tart, melyre ujjól felhívjuk a közönség figyelmét. A műsor a következő.

1. **Felix** Dahn: Lucifer. 2. **Eötvös**: Der Bannerträger, Übersetzung: Dócsi. 3. **Haa** rhan: Blasse Schrift. 4. **Eckstein**: Märchen vom Gök. 5. **Arany**: Die Nachtigall, Übersetzung: Dócsi. 6. **Trojan**: Das Geisterschloss: Der Mordwirth. 7. **Rákosi**: Der letzte seines Stammes, Übersetzung: Neugebauer. 8. **Stieler**: Humoristische Gedichte.

* **Kohn** Izabella k. a. **Kohn** Dávid, az aradi izraelita hitközség érdemes főkantórának leánya, városunk szülötte hazatért Bécsből, hol énektanulmányait fényes sikerrel, eredménytel végezte. A kisasszony első sorban szülő városa közönségének óhajtja bemutatni énekművészetét, a mely különbben nem ismeretlen közönségünk előtt. Mielőtt Bécsbe távozott, hogy énekművészetét tökéletesítse, alkalmunk volt öt egynehányszor hallani és sokat ígérő kellemes, csengő szopránja már akkor feltűnést keített. Azóta a legelőkelőbb énekmesterek oktató vezetése mellett nagyot haladt és beavatott körök szép jövőt jósolnak a pályá kezdetén álló művésznőnek, ki művészetét leginkább színpadon óhajtja érvényesíteni. A kisasszony jövő hó 2-án d. u. fél 4 órakor a „Fehér Kereszt“ nagytermében hangversenyt ad, több helyi zenecapacitás közreműködésével. A hangversenyt a közönség figyelmébe ajánljuk. Másora a következő.

1. **Nyitány**. Zongorán négy kézre előadják **Höszly** és **Schreyer** urak. 2. a) **Mascagni**: Románcz a „Parasztsbecsület“ cz. operából, b) **Brady**: Blumen, énekli a hangversenyző. 3. **Codard**: Concerto romantique, hegedűn előadja **Schleissner** Amália k. a. 4) **Behr**: Die Welt ist mein b) **Mascagni**: Entsagung c) **Taubert**: In der fremde, énekli a hangversenyző. 5. **Raff**: Cavatina, hegedűn előadja **Schleissner** A. k. a. 6. **Wagner**: Ballada a „Bolygó hollandi“ című dalműből, énekli a hangversenyző. 7. **Magyar** dalok, énekli a hangversenyző. **Jegyek** Ifj. **Klein** Mór zeneműkereskedésében válthatók.

* **A magyar nemzet ezer éves története.** Az egész ország közvéleményének magaslatló nyilvánulása között, mely az **Athenicum** r. társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története“ című tíz kötetes illusztrált nagy munka első füzetének megjelenése alkalmából a sajtóban és közbeszédben mindenfelé nyilvánult, ime az első füzetet nyomban követi a második füzet, mely folytatása **Marczali** Henrik „A vezérek kora“ kötetének. Ezt a második füzetet különösen érdekessé teszi a legrégebbi írott magyar történeti emlékeink egyik legbecsesbikének, a szent-galleni kódex egy lapjának színes könyomatban előállított hasonmása szövegolvasással, továbbá a magyar nemzeti muzeumban őrzött kelta fegyverek sikerült rajza, valamint a szövegbe nyomtatott számos csinos kisebb metszet. Ez az eddig megjelent kötet most már megközelítő fogalmat ad annak a nagyszabású történeti munkának alakjáról és impozans kiállításáról, mely a magyar nemzet ezer éves fönnállása emlékének maradandó megörökítője lesz. Egy hét múlva a harmadik füzet következik. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 ft 60 kr. Egy füzet ára 30 kr.

TÁVIRATOK.**Wekerle bécsi utja.**

Budapest, november 24. (Saj. tud. táv.) Jelentettük a minap, hogy a beállott változó helyzet dacára nem megy **Wekerle** miniszterelnök Bécsbe. Most arról értesülünk, hogy az egyházpolitikai javaslatok miatt aggódó parlamenti nagytöbbség és közvélemény megnyugtatóra **Wekerle** a minisztertanács értelmében mégis fölme-

Bécsbe és tájékoztatást szerez magának a szóban forgó javaslatok ügyéről. Így tehát **Wekerle** — legalább az eddigi megállapodás szerint — még ma Bécsbe utazik.

Mint halljuk, ezzel az uttal rövidesen megoldását és tisztázását kapjuk az újabb idő óta zavaros és bizonyos mértékig bizonytalan állapotoknak.

Budapest, november 24. (Saj. tud. táv.) **Wekerle** Sándor dr. miniszterelnök ma este rövid tartózkodásra Bécsbe utazott.

Kitüntetések.

Budapest, november 24. (Saj. tud. táv.) A király **Mauska** József hunyadvármegyei kiadót az arany érdemkeresztrel, **Lázár** János budapesti csendőrt az ezüst érdemkeresztrel tüntette ki.

Kossuth Ferencz honpolgár.

Budapest, november 24. (Saj. tud. táv.) A belügyminiszter ma küldte le a főváros polgármesterének az ő hivatalos felterjesztésére **Kossuth** **Ferencz** honosítási bizonyítványát, melyet a törvény értelmében a belügyminiszterium állít ki. A polgármester most fel fogja szólítani **Kossuth** **Ferenczet** a honpolgári eskü letételére, mely eskü letévése után ki szolgáltatja ezen honossági bizonyítványt.

Wekerle Pista.

Budapest, november 24. (Saját tud. táv.) Ma keresztelték meg a miniszterelnök ujon szülött kisfiát, **István** névre. A keresztelő a miniszterelnöki palotában történt meg, a keresztzülők voltak **Molnár** **István** Zemplén vármegye főispánja, a gyermek nagyatyja, és **Molnár** **Viktorné** a gyermek nagynénje.

Kossuth Ferencz betegsége és körutja.

Budapest, november 24. (Saj. tud. táv.) **Kossuth** **Ferencz**, aki Monokon megbetegedett, ma reggel érkezett Budapestre. Pártfelei sokan fogadták és megdöbbenve látták, hogy **Kossuth** **Ferencz** milyen rossz színben van. Beesett szemekkel, beesett arczczal jött meg s olyan rosszul érezte magát, hogy valószínűleg pár napra a szobába zárkozik, hogy fölépülhessen.

Ami körutját illeti, azt hiszik a függetlenségi párt emberei, hogy **Kossuth** az utazás folytatását tavaszra halasztja, még pedig egészségi állapotára való hivatkozással. És ebben az elhatározásban ugy mondják, végre a függetlenségi párt tagjai közül azoknak a véleménye kerül tulsúlyra, akik a körutazást ezuttal helytelenítették.

Vadászat József fhgnál.

Kis-Jenő, nov. 24. (Saj. tud. táv.) **József** főherczeg itteni birtokán a jövő hónapban nagy vadászatok lesznek melyeken résztvesznek **József** **Agost** és **László** fhgek, valószínűleg **Ferencs** **Ferdinánd** fhg. **Lipót** és **Thurn** **Taxis** herczegek, több tábornok stb.

Zsaroló lapszerkesztők.

Páris, november 24. (Saj. tud. táv.) Négy lapszerkesztő kompromittálva van különböző klubok ellen elkövetett zsarolásokért.

A csár esküvője.

Pétervár, november 24. (Saj. tud. táv.) **Miklós** csár menyasszonyával hosszabban sétakocsizott betérve egy keztyüs üzletbe bevásárlást eszközölni. A közönségre ez esemény szokatlan volt, s eleinte a csárt

menyasszonyával nem ismerte fel, később annál öröndetesebben volt meglepve. Az udvari jelentések a csár esküdjét f. hó 26-ára hirdetik.

Összedölt épület.

Lipce, nov. 24. (Saj. tud. táv.) Ma délután a Charlottenstrassen egy új épület összedőlt, 10 munkást eltemetett, hárman meghaltak, 7-en súlyosan megsebesültek.

A japánok diadala.

Csefu, november 24. (Saj. tud. táv.) A japánok Port Arthurt tizennyolc órai harc után bevették.

KÖZGAZDASÁG.

Behozatali tilalom kiterjesztése és megszüntetése. A kereskedelemügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg a kolera miatt elrendelt behozatali tilalmat a gácsországi Bobocza, Brzezan és Bródy kerületekre kiterjesztette — ellenben Krakó városára, továbbá Chrcanow és Wieliczka kerületekre, miután a járvány ezen területeken megszűnt, hatályon kívül helyezte. Erről az aradi kereskedelmi és iparkamara ez uton értesíti az érdekelteket.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog cég jelentése. —

Budapest, november 24.

Gabnaüzlet: Buzát ma igen gyengén kínáltak, a vételkedv is gyenge volt, az irányzat csendes lett, elkelt 10,000 mm. változatlan áron. **Eladások:**

	mmázsa	kilogramm	frt
Tiszavidéki	600	82.	6.87 1/2
"	200	81.	6.72 1/2
"	300	81.	6.80
"	100	80.	6.75
"	100	80.	6.75
"	100	80.	6.85
Pestvidéki	1000	81.	6.85
"	400	80.	6.72 1/2
"	500	80.	6.72 1/2
Fehérmegyei	1300	80.	6.70
"	1000	79.	6.75
"	1000	79.	6.72 1/2
"	500	80.	6.75
Raktárokon	1060	79.	6.70
Zab	100		6.15
"	100		6.1 1/2
"	300		5.90
"	200		6.80

Határidőüzlet: Amerikából ma lanyhább árfolyamokat jelentettek, a mi tőzsdénk is lanyhában indult úgy buzára mint tengerire s a gyenge üzletmenet következtében lanyhán zárult is.

Zárul 11 órakor

Buza márczius—április 1894	. . . . .	7.07—7.09
Buza szeptember—október 1894	. . . . .	6.73—6.75
Tengeri május—június 1894	. . . . .	5.88—5.89
Tengeri őszre	. . . . .	6.06—6.07
Zab márczius—április 1894	. . . . .	6.45—6.50
Zab őszre	. . . . .	6.03—6.04
Káposztarepoze	. . . . .	11.10—11.20

Külföld: New-York: búzára változatlan, tengerire —1/2 lanyhább. Chicago: búzára —1/8, tengerire 1/8 lanyhább, Páris lanyha, London és Liverpool csendes.

Értéktőzsde: Ma igen csendes üzletmenet fejlődött s kezdetben lanyha árfolyamra hitelekben megszilárdultak míg a többi papírok változatlanok maradtak.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	. . . . .	391.75
Magyar hitelrészvény	. . . . .	490.00
Osztrák államvasut	. . . . .	384.—
Rima-Murányi	. . . . .	374.50
Déli vasut	. . . . .	107.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi nov. hó 23-án. Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Óreg nehéz (páronként 400 klgon felüli sulyban) 42.—43. krig. Óreg közép (páronként 300—400 kilogramm sulyban) 42.—43. krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgon felüli sulyban) 43.5—44 krig. Fialat közép (pkint 251—320 kilogr. sulyban) 44.—44.5 krig. Fialat könnyű (pkint 250 klg. terjedő sulyban) 44.—44.5 krig II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 42.—43. krig. — Közép (pkint 220—280 klg. sulyban) 43.—43.5 krig. — Könnyű (pkint 220 klg. terjedő

sulyban) 43.—44. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klg. felüli sulyban) 42.5—43. krig. Közép (páronként 220—260 klg. sulyban) 42.5—43. krig. — Könnyű (páronként 220 klg. terjedő sulyban) 41.5—42.5 krig. Sertés létszám 1894. nov. hó 21-én volt készlet 165 061 darab. 1894. nov. hó 22-én felhajtott: 1937 darab. 1894. nov. 22-én elszállított 5234 drb. 1894. nov. 23-án maradt készletben 161,764 drb. — A hizott sertés üzletirányzata: Változatlan.

Szeszüzlet.

— November 24. —

Az üzlet a múlt héten is csendes, a forgalom korlátozott volt. Az árak változatlanok maradtak. Mai jegyseink: Kossaru nagyosan avers szesz 52.50, kicsinyben 58.— hordó nélkül per 100 liter 1/2 beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, november 24. d. u. 5 óra.

F	a	j	lányat	100 klg. ár	
				frttól	frtig
Buza bászai uj				6.55	6.80
Buza tiszavidéki				6.80	6.85
Buza pestvidéki				6.55	6.80
Buza fehérmegyei				6.55	6.80
Buza bászai				6.65	6.90
Roze uj, I-ső rendű				5.35	5.40
Roze uj, II-od rendű				5.90	5.85
Arpa takarmány				5.80	6.15
Arpa égetni való				6.40	7.15
Arpa sörfőzdei				7.25	8.50
Zab				5.95	6.25
Tengeri bászai				5.45	5.55
Tengeri másomű					
Káposzta-repoze bászai				9.90	9.70
Köles				5.90	6.40
Határidő					
Buza szept.-okt.				7.07	7.08
Buza márcz.-ápr.				6.72	6.74
Buza máj.-jun.					
Roze szept.-okt.					
Tengeri jul.-aug.					
Tengeri aug.-szept.					
Tengeri októberre					
Zab márcz.-ápr.				6.05	6.07
Zab szept.-okt.					
Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.				11.10	11.20

LEGTÜNETI ÉSZLELETEK.

Hó és nap	Legnagyobb és legkisebb milliméterekben		Hőmérséklet C°	
	legmagasabb	legalacsonyabb	legmagasabb	legalacsonyabb
Nov. 17	772.9	772.6	11.5	1.0
" 18	78.4	72.1	8.7	-0.2
" 19	7.8	73.7	7.1	2.0
" 20	76.6	75.6	6.4	1.0
" 21	77.0	73.5	5.9	-1.9
" 22	7.6	71.2	8.2	-5.2
" 23	70.3	67.0	8.7	-1.1

Hó és nap	Szél		Felhőzet	Csep.mm	Észrevétel
	iránya	erőse.			
Nov. 17	EK.	3	derült	—	—
" 18	EN.	4	félborult	—	este ködös
" 19	N.	2	borult	—	—
" 20	EN.	4	borult	—	—
" 21	EK.	2	félderült	—	—
" 22	K.	2	borult	1.0	este csepeg
" 23	EK.	2	borult	—	este csepeg

POSGAY LAJOS dr.

Aradvárosi

Évadbérlet
54. szám.

színház.

Havibérlet
14. szám.

Vasárnap, 1894. november 25-én

Délután 8 1/2 órakor, félárakkal:

A MADARÁSZ.

Operette 3 felvonásban. Irta: West és L. Held. Fordította: E. L. Zenéjét szerző: Zeller Károly.

Kezdetre 3 1/2 órakor.

Este bérletfolyamban:

Gróf Monte Christó.

Dráma 5 felvonásban. Dumas Sándor hasonló című regénye után írta: Megerle Teréz. Fordította: Lukácsy Miklós. Új ag átdolgozta és színre alkalmazta: Kroszányi Ignác.

Kezdetre 7 órakor.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. november 24.

Magyar aranyjárdék 4%	. . . . .	123.25
Magyar koronajárdék 4%	. . . . .	97.80
Magyar arany 4 1/2%	. . . . .	127.—

KIS LOTTO.

Budapesti:

33, 28, 16, 57, 73.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

TELEPHON 14.

795 11—

Ajánlom
az eddig kályhafűtésre leg-
jobbnek bizonyult

LUPÉNYI KÖSZÉNT

bérmintve Aradon bárhova szállítva ólmozott zsákokban

ZRINYI-UTCZA 4 SZÁMU

raktárból az alanti osztályzással:

I-ső rendű SALON (drb) szenet 100 kgként frt	1-50
I-ső " KOCZKA kő 100	1-45
I-ső " KOVACS 100	1-50

Nagybani vételnél kedvezményes árajánlattal szolgál

kiváló tisztelettel

DRATSAY LAJOS.

Rendelés felvételi iroda: Forray-utca sarkán.

Sóltz Béla

férffeheérneműek raktára

Aradon, Andrásyter 17. (Sóltz-ház.)

Üzlet felosztása miatt

a raktáron lévő összes áruk

olcsóbban adatk el mint bármely

végeladáson.

KLAPOK ALAJOS

Arad legnagyobb, leglátogatottabb és legkényelmesebben berendezett

fényképészeti műterme

Templom-utca (Minorita-palota)

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe műtermében legújabbban készülő Saison fényképeit, felelősség mellett minden nagyságu Portrait vitstől egész életnagyságig Albumin vagy az állandóságáról és szépségéről közkedveltségnek örvendő Platin papírosra

Párisi művészek által készülő

olaj és Chromo-festményeit.

Ujabb berendezését gyermek-fölvételekhez, melynek segítségével egyhuszad másodperc alatt történik a fényképezés.

Továbbá, minden a fényképészethez tartozó munkák elvállalását. Szobák, festmények és tájak fényképezését stb.

803.
Kérem üzletemet, mely a Minorita-palota udvarában van, más üzlettel össze nem tévesztetni. Miért is kérem a czimet figyelembe venni.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Csanádvármegye központi járás főszolgabírójától.

6315/1894. kig.

Pályázat.

Csanádvármegye központi járásához tartozó Földeák községnél nyugdíjazás következtében megüresedett községjegyzői állásra.

Javadalmazás: évenként 300 frt fizetés és 4 köbméter kemény tűzifa, szabad lakás és kert, továbbá 1/4 kültelek és járandóságainak használata, végre a magán munkálatokért szabályrendelileg megállapított díjak. A földek után esedékes közadótartozásokat a jegyző fizeti. A jegyzői földön lévő tanyaépületek, úgy kerti felszerelések megváltási díjára a nyugdíjazott s az új jegyző között megállapodás lesz szükséges.

Választási határidő és hely: f. évi december hó 11 ik napjának délelőtti 10 órája, Földeák-kon a község házában.

A törvényes minősítést s az eddigi alkalmaztatást igazoló okmányokkal ellátott pályázati kérvényeket a választást megelőző nap d. u. 5 órájáig fogadom el. Állami szolgálatban alkalmazva volt, vagy alkalmazásban lévők minősítési táblázatuk hiteles másolatát bemutatni kötelesek.

Makón, 1894. évi november hó 22.

Fail Gábor
főszolgabíró.

Eladó ház!

A Czitronyi-féle fogadó a vasut mellett igen kedvező feltételekkel eladó. Tudakozódhatni Perényi-utca 1-ső szám.

Csak 3 forint.

A legrszebb és legcélszerűbb

karácsonyi ajándék.
(Emlék az elhunytakról.)

Alapítva

1879-ben.

844 6-10

Arczképek életnagyságban bármely beküldött fénykép után. Előleg 1 frt. Szállítási idő 10 nap. A hű hasonlatért kezesség vállalatik. A fénykép sértetlen marad. Karácsonyi ajándékok szánt megrendelések előbb küldendők be.

BODASCHER SIEGFRIED,
jutalomdíjazott műterme Bécs, Praterstrasse 61.,
(azelőtt grosse Pfarrgasse.)

Női, férfi és gyermek fehérneműek.

Kilényi C. és Társa

Arad, Andrassy-tér 20. (Arena épület.)
A „kék golyó”-hoz.

A közeledő saison változás beálltával bátorkodunk a nagyrabecsült közönséget, valamint mélyen tisztelt vevőinket értesíteni, hogy női divat közmű, rövidáru norinbergi és fehérnemű cikkekkel álló raktárunkat az

őszi és téli idényre

mindennemű ujdonságokkal dusan felszereltük, u. m.: legjobb minőségű mosásban szilartartó parchetek, csásanak és flanellek, téli szövetek, jäger aló ruházat, harisnyák, keztyűk, sapkák, karmantyuk, poasztó és berliner kendők.

Nemkülönböztetve legjobb gyártmányu vászon, ohlfon, csanavász, csinavat és asztal-neműekben, mely cikkek **ugy minőség mint olcsó ár tekintetében minden versenyt fölülmúlnak.**

Midőn az eddig irányunkban tanúsított becses pártfogást megköszönjük, kérjük azt a jövőben is fenntartani, miért is mint eddig, szolid és pontos kiszolgálást biztosítunk. Becses pártfogásért esd

812.

teljes tisztelettel

Kilényi C. és Társa.

Utazó és kézi bőröndök.

Női és férfi sapkák, gyermekruhák. Szőnyegek és paplanok.

Gyapjú és pamut keztyűk és harisnyák.

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

Évek óta kipróbált, fájdalomcsillapító házi szer köszvény, csusz és idegbajok ellen. Kapható minden gyógyszer-tárban.

Tessék a védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan ki-fejezni:

Főletét:

kerülj. gyógyszer-tár Kornenburgban.

1/2 palack
1 frt o. é.

1/2 palack
60 kr.

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

192

16276. kh.

Hirdetmény.

A cs. és kir. 33. gyalogezred parancsnokságnak 2013. sz. a. kelt átirata szerint f. hó 26 án a csálai nagyerdőben harcászati célzölvé-szet fog tartatni.

Ezen körülményt azzal hozom a nagyközön-ség tudomására, hogy a kérdéses napon az er-dőbe meneteltől büntetés terhe alatt tartó-zkodjanak.

Arad, 1894. november 22.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Magyar kir. államvasutak. Üzletvezetőség Arad.

27754/III. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszszük, hogy Arad állomásunk árukiadási raktárában folyó hó 29-én reggeli 9 órától kezdve a vonalainkon kézbesit-hetlenné vált áruk, felesleget képező és talált tárgyak nyilvános árverés útján eladatni fognak. Nevezetesen: egy waggon szerszámfa, kocsi-ke-nőcs, festék-áru, vaságyak, kép, cukorka, ruha, bor, mütrágya, vasszekrény, üveg, szalonna, hajtó kerekek, eke-fej, vascsövek, vaslemez, sárga rézbetűk, vízeresztő készülék, barchent, üres hordók, stb.

Ezen árverésre a t. cz közönség tisztelettel meghívatik.

Az üzletvezetőség.

Téli almát,
kiváló fajtákat,
nagyobb mennyiségben
is elad fő-ut 48. sz. alatt
Boros Beniné.

Dürr Testvérek

fűszer-, csemege-, gyarmatáru-, ásványviz- és borkereskedése az „arany szarvashoz” Aradon, fő-ut 2. sz. a városházzal szemben.

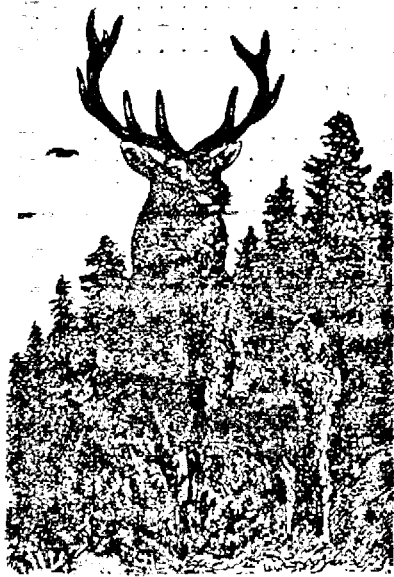
Az őszi idény beálltával ajánlunk a nagyérdemű közönségnek friss és legjobb mi-nőségű csemegeket, u. m.: különféle **sajtokat, halmeműket, hideg felvágot-takat, salátákat, znaimi uborkát és bozeni befötteket,** továbbá a legfi-nomabb **teákat, teasüteményeket, rumokat, magyar és francia cognacokat, pezsgő- és pecsenye-borokat.** Nemkülönböztetve ajánljuk a legjobb gyártmányu **czukrot, friss érkezésű kávékat, rizseket, főzelékeket és szép hegyi rózsaszöllőt,** továbbá mindennemű fűszereket a **legjobb minőségben és legjutányosabb árak mellett.**

Midőn a nagyérdemű közönség b. pártfogását kérni bátorkodunk, magunkat tapasztalt jóindulatába ajánlva, maradunk

kiváló tisztelettel

Frissen lőtt nyul darabja 80 kr.

Dürr Testvérek.

21877/1894.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az 1894., 1895. és 1896. évekre megállapított dohánybe-váltási árakat és az osztályozási szabályokat tartalmazó részletes hirdetmény a városház ka-puján kifüggesztve bármikor megtekinthető.

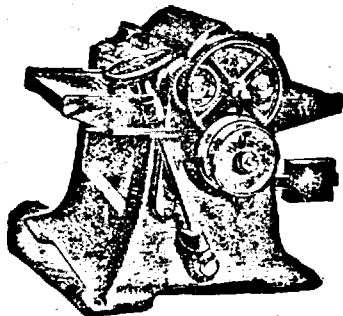
Arad, 1894. október 27.

A városi tanács.

Német amerikai gépgyár.

Kirchner Ernő és Társa Leipzig-Sellerhausen.

Fióközlét és gépraktár: Budapesten, VI. kerület,
gyár utca 35. szám.

Kizárólagos kü-lönlegesség: fűré-szelő- és famun-káló gépek. Fel-ajánlja fűrésztele-peknak, épület- és butorasztalosoknak parkett-gyáraknak, kocsigyáraknak stb. Elismert legjobb s minden vilákiállitáson az első ér-mekkel kitüntetett keretes, hasító és vízszintes fűrészeit, gyalulógépeit, szalag és körfűrészeit, marógépeit, esztergapadjait, parkettgépeit stb., valamint kézhajtású gépeit is.

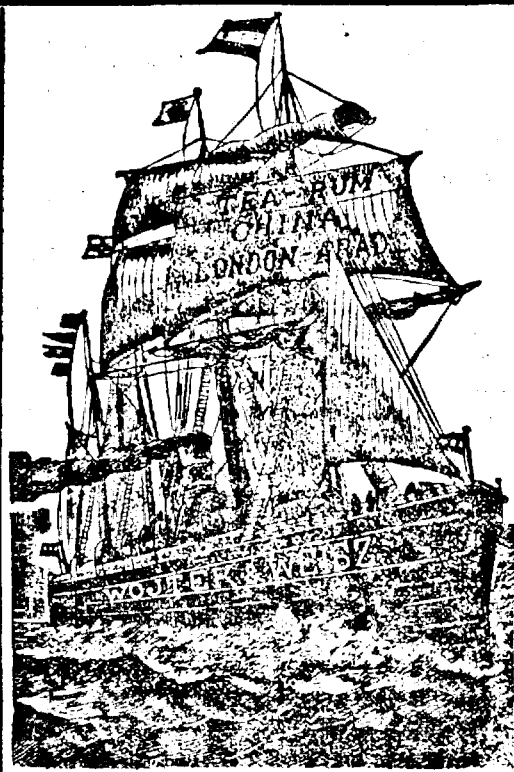
Referenciák: az első budapesti és vidéki gyárak. Egyedül Magyarországon 1000-nél több gép van üzemben. Szakértői felvilágosításokért, katalógusokért, valamint ajánlatokért szívesked-jék fordulni 877. 4-8.

Kirchner Ernő és Társa budapesti fiók-üzletéhez VI., gyár-utca 35. sz.

VOJTEK és WEISZ gyógyáru-üzlete Aradon.

TEÁK	frt	kr
Tea valódi Caraván 0 sz.		
kimérve 1 Kilo	24	—
100 gramm	2	70
10 gramm	—	30
eredeti csomag = 1 orosz font	10	—
Tea valódi Caraván 1 sz.		
kimérve 1 Kilo	15	—
100 gramm	1	70
10 gramm	—	20
eredeti csomag = orosz font	6	25
Tea valódi Caraván 4 sz.		
kimérve 1 Kilo	10	—
100 gramm	1	10
100 gramm	—	12
eredeti csomag = orosz font	4	25
Tea valódi Caraván 6 sz.		
kimérve 1 Kilo	8	—
100 gramm	—	90
10 gramm	—	10
eredeti csomag = orosz font	8	50
Tea valódi Caraván 8 sz.		
kimérve 1 Kilo	6	—
100 gramm	—	70
10 gramm	—	08
eredeti csomag = orosz font	2	50
Tea császárkeverék legfinomabb		
kimérve 1 Kilo	10	—
100 gramm	1	10
10 gramm	—	12

TEÁK	frt	kr
Tea mandarin keverék legfinomabb		
kimérve 1 Kilo	8	—
100 gramm	—	90
10 gramm	—	10
Suchong I. rendű		
kimérve 1 Kilo	6	—
100 gramm	—	70
10 gramm	—	08
Suchong II. rendű		
kimérve 1 Kilo	5	—
100 gramm	—	55
10 gramm	—	06
Pecking Cenge legfinomabb		
kimérve 1 Kilo	10	—
100 gramm	—	10
10 gramm	—	12
Pecco virág legfinomabb		
kimérve 1 Kilo	12	—
100 gramm	—	135
10 gramm	—	15
törödékek finom szitált		
kimérve 1 Kilo	4	—
100 gramm	—	45
10 gramm	—	05

RUMOK	frt	kr
Rum eredeti Jamaicai legfinomabb		
nagy üveg (7/10) Lit.	8	—
közép üveg (5/10) Lit.	1	50
kicsiny üveg (0.15) Lit.	—	50
Liter	4	—
eredeti Jamaicai finom		
nagy üveg 0.7 Lit.	2	—
közép üveg 0.35 Lit.	1	—

RUMOK	frt	kr
Rum eredeti Jamaicai finom		
kis üveg 0.15 Lit.	—	40
Liter	8	—
Jamaicai I. rendű		
nagy üveg 0.7 Lit.	1	50
közép üveg 0.35 Lit.	—	75
kis üveg 0.35 Lit.	—	30
Liter	2	—

RUMOK	frt	kr
Rum Jamaicai II. rendű		
nagy üveg 0.7 Lit.	1	—
közép üveg 0.35	—	50
kis üveg 5.15	—	20
Liter	1	20
Hungaria		
nagy üveg 1 Liter	1	—
kis üveg fél Liter	—	50

Zálogtárgyaknak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy

1894. évi december hó 6-án

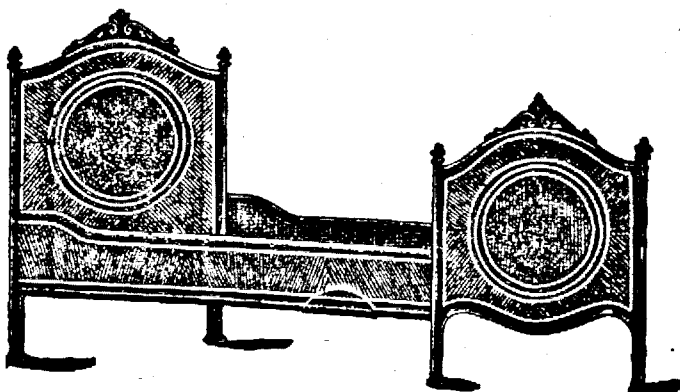
délelőtt 8 órakor a tek. városi kapitány hivatal egy tisztviselője jelenlétében tüzelhelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1894. évi szept. hóban esedékes

zálogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határidejük meg nem hosszabbított, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adni.

Weisz Dávid:

Vasbutorgyár Aradon, hal-tér 4. sz.

A midőn a nagyérdemű közönség szives pártfogásáért köszönetet mondok, melyben új iparágamat részesítette, vagyok oly bátor az őszi és téli idényre gyártmányaimat legjobban ajánlani, és pedig: **vaságyak, asztalok, gyermekágyak, fatartók, mozdószekrények, gyermekkoscsik, ágybetétek**, a legdiszesebb kivitelben.

Kályha ellenzőim

izléses kivitelben **minden versenyt felülmúlják** és ár tekintetében is a legolcsóbbak, miért is kérem a n. é. közönség szives pártfogását. Vasbutor javítások, újjáfényezése és festése elfogadtatik.

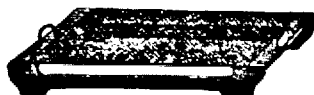
Teljes tisztelettel

FLEISCHER ADOLF,

Arad, hal-tér 4-ik sz.

804.

Atzél sodrony-ágybetétek

minden mértékre készülnek.

Téli áruk! Az olesóság esedéje!

a hol mindent fél árban lehet venni **csakis, de csakis**

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában

a színházépületben, a 13 vértanu szobor átellenében van. 536 9-9

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban. Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyakkendők, gyermekkoscsik, utazó bőröndök, esernyők, stb. stb. 813.

olcsóbban mint bárhol.

Az epilepszia

gyógyítható és pedig visszaesés nélkül. Ezerek tanuskodnak már a tudományak ezen csodálatraméltó sikere mellett.

Részletes adatok válaszlevél-bélyeggel együtt beküldendők a következő czim alatt:

„Office Sanitas“, Paris 30. Faubourg Montmartre. 779 10-12

3803. sz.

Árlejtési hirdetés tüzifa-szállítás iránt.

A tótváradai faraktárból mintegy 800-1000 ürköbméter tűzifának az arad. maroshid melletti raktárba hajón való szállítása iránt a tótváradai erdőgondnokság irodájában f. évi november 30-án délelőtt 10 órakor nyilvános árlejtés fog tartatni.

Lippa, 1894. november 17.

M. kir. főerdőhivatal.

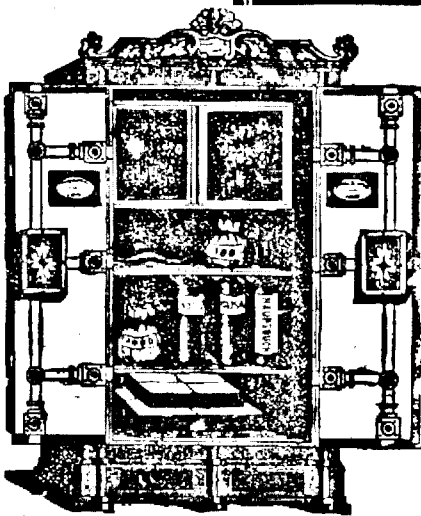

SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER

SINGER L. S.

A os. kir. oestr. és a m. kir. ministeriumok s államvasutak szállítói

tűz és betörés ellen biztos kis kézi és nagy

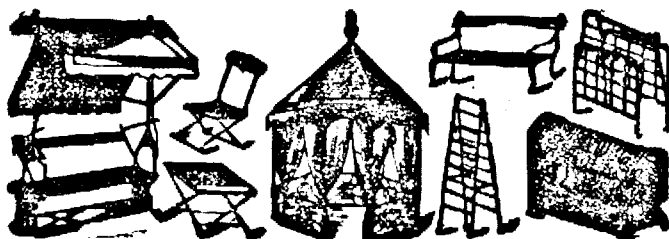
pénzszekrények

gyári raktára.

Községek számára kivételesen 25% engedmény.

Amerikai varrógépek, vasbutor és pénzszekrények gyári raktára. SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

Asonkívül ajánlom

vasbutor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai

H O W E,

Karikahajó

WHEELER & WILSON,

Singer és kézi varrógépek

családok, szabók és cipészek részére.

Mindennemű varrógépek javítása is eszközöltetik.

Varrógépekhez szükséges kiegészítők. 581

SINGER L. S.

1894.

ŐSZ.

1894.

NEUMANN

férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruháza
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 9. SZÁM.

Telefon 238. sz.

Szabott árak.

1845. ALAPITTATOTT 1845.

RAKTÁRAK:

Bécs, Máriahilferstrasse 35-ik szám.

Bécs, Kärnthnerstrasse 31-ik szám.

Arad.
Debreczen.
Ujvidék.
Nisch.

Nagyvárad.
Temesvár.
Fiume.
Laibach.

Eszék.
Zágráb.
Szófia.
Becskek.

Pancsova.
Belgrád.
Szerajevo.
Szilisztria.

Merán.

Trieszt.

Szabott árak.

Szabott árak.

Alapított 1875-ben.

Stern M. A.

238. sz.

kizárólagos női confection áruháza.

Legnagyobb raktár

Arad és vidékén.

Dús választék

minden e szakmába vágó

cikkekben

lehető jutányos árak mellett.

Alapított 1875-ben.

